

ΕΤΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἐκδιδόμενον τὴν πρώτην καὶ δεκάτην ἔκτὴν ἐκάστου μηνός,

Ἰ π ὁ

Ἀλεξάνδρου Γ. Σκαλίδου.

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΠΡΟΗΛΙΡΩΤΕΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ἐν Ἑλλάδι	δραχ. 6.	Μετὰ παραστήματος	δραχ. 10.
Ἐν Τουρκίᾳ	φράγ. 8.	” ”	φράγ. 16.
Ἐν Μολδοβλαχίᾳ	φλωρ. 1.	” ”	φλωρ. 2.

ΑΘΗΝΗΣΙ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΔΙΤ. ΚΑΝΑΡΙΩΤΟΥ.

ΟΔΟΣ ΧΡΥΣΟΣΗΜΑΛΙΩΤΙΣΣΗΣ,
ΑΡΙΘ. 14.

1868.

ΕΤΟΣ Γ'. ΦΥΛΛΑΔ. 93.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 1 Αὐγούστου 1868.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περὶ τῆς ποιήσεως τῶν Ζακύνθιων. — Ἡ Νεά-
πολις. — Καὶνεῖος ἔρως. — Λόγος ἐπικηδείας.
— Ποίησις. — Λυθὸς τῆς Δύτης. — Διδάσκων.

Π. ΧΙΣΤΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙΜΑΙΑ ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΠΕΡΙ ΤΗΣ
ΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΩΝ

ΖΑΚΥΝΘΙΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΔΩΡΑΝ ΙΣΤΡΙΑΝ.

(Συνέχεια ἴδε φυλ. 92.)

Β' Ποίησις ἐν γένει.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΣΤΙΧΟΓΡΑΦΙΑ.

Ποίησις τοῦ αἰσθήματος, ὃ μεγαλοφυῆς γυνή, ἐνδεικνύουσα τὴν ἰσχυρὰν αὐτῆς ἐνεργητικότητα μᾶλλον, ἢ ἐπιμελουμένη λεκτικὴν ἔκφρασιν, ἀναπτύσσεται ὑπὸ τοσοῦτων δραστηρίων ἐντυπώσεων τῆς φύσεως εἰς τὸν φαντασιώδη Ζακύνθιον. Πρωτότυποι τὸ εἶδος εἰς ἰδίαις αὐτῶν ποιήσεσι, καὶ ἐπιτυχέστατοι εἰς μεταφράσεις ἐπιφανῶν ποιημάτων ἐξ ἄλλοτριου φιλολογίας, ἐν συγκρίνωται πρὸς ἄλλους συγγραφῶν ἐ. πύλους, παρίστανται οἱ ἀπὸ τῆς ἐ. ἑκκτοντικετηρίδος μέ-

χρι τοῦ νῦν ἀνχραίνόμενοι Ζακύνθιοι στιχοῦργοι. Φαντασίαι ὀργῶσα, ἐκχείλισις τῶν παθῶν τῆς καρδίας, ἐνότις θρησκευματος καὶ πολιτείας, ἀγάπη πατρίδος, συλλογὴ προσφυῆς ἰδανικοῦ ὠραίου, ὕψος μεγάλων ἐννοιῶν ἐχρακτιήρισαν τὰ πλείονα τῶν ποιημάτων αὐτῶν, ἐπέδειξαν δὲ ἐν τῇ δουλείᾳ ἀκατάβλητον τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, τὴν ἀναπτέρωσιν τῆς ψυχῆς, τὴν πτῆσιν τῆς φαντασίας. Γῆ, θάλασσα καὶ οὐρανός, Πλάστης καὶ πλάσματα, πάλῃ στοιχείων, περιγραφῆς ὀρέων, δένδρων, ἀνθέων, μάχαι ἰσχυραί, πάθη ἀνθρώπων, ἐλευθερία καὶ δουλεία, ἔρως, ζωὴ καὶ θάνατος, ὅλα ὑπεβλήθησαν εἰς τὸν ποιητικὸν τοῦ κάλαμον, ἅπαντα ἐπλαστοουργήθησαν ὑπὸ τῆς φαντασίας, ἐξεφρέσθησαν διὰ τῆς γλώσσης. Τὸ ἐξοχώτερον τῆς καρδίας, τὸ θειότερον τῆς ψυχῆς, τὸ ἰδανικώτερον τοῦ λογικοῦ ἐνεσαρκώθη εἰς τοὺς μελωδικοὺς λόγους τοῦ Ζακύνθιου ποιητοῦ, καὶ ἡ φύσις ἅπασα μετὰς θελκτικὰς καλλονὰς τῆς εἰκονίσθη μετὰ ζωηρὰ χρώματα τῆς νεοελληνικῆς διαλέκτου. Πνεῦμα καὶ ὕλη ἠνώθη, οὕτως

είπειν, εἰς τὴν ποιητικὴν ἔκφρασιν, αἰσθημα διὰ τῆς ψυχῆς, εἰκὼν διὰ τῆς φαντασίας. Αἱ στιχουργικαὶ μεταφράσεις ἢ παραφράσεις ὀλοκλήρων ἐπικῶν ποιημάτων, αἱ πρωτότυποι ᾠδαί, ὕμνοι καὶ ἔλεγχοι, αἱ γολῶδαι σάτυροι, καὶ τὰ εὐδοκίμα, καθ' ὅσον συνεχῶρει ὁ χρόνος, δράματα εἶναι τὸ μαρτύριον τοῦ λόγου μου. Ἡ ἑλληνικὴ γραμματολογία δὲν ἔλειψε τοῦ νὰ διαμνημονεύσῃ ποιητὰς Ζακυνθίους καὶ ποιήματα αὐτῶν. Ὑπομνήματα τινὰ καὶ φιλολογικὰς κρίσεις γραμματολόγοι καὶ περιηγηταὶ σοφοὶ ἐξ Εὐρώπης ἔγραψαν περὶ τούτων· ὅτε Κρούσιος ἐν τῇ Τουρκογραικῇ, καὶ ὁ Δουκάγγιος ἐν τῇ λεξικῇ, ὁ Λάγγιος ἐν τῇ φιλολογίᾳ καὶ ποιήσει τῆς βαρβαρογραικῆς, ὁ Γερμανὸς Μαλάχιος ἐν τῇ ὁμηρικῇ παραφράσει τοῦ Ζήνωνος, ὁ Γάλλος πρόξενος Γουὺς κατὰ τὴν φιλολογικὴν καὶ ζωγραφικὴν ἀποδημίαν του εἰς Ἑλλάδα, ὅστις, πολίτης Ἀθηναῖος περὶ τὸν λήξαντα αἰῶνα, καὶ μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας διεκρίθη, καὶ ἐν Ζακύνθῳ ἐτελεύτησεν (1). Περίφημος καθηγητὴς ὁ Λιμύλιος Τυπάλδος, ὁ μακαρίτης Μουστοξύδης, ὁ περικλεὴς Θωμασαῖος, ὁ πατριάρχης τῆς ἡμετέρας φιλολογικῆς Ἀσώπιος, ὁ ἡμέτερος γραμματολόγος Σούτσος Νερουλός, οἱ Ἰταλοφιλόλογοι Γρασέτης καὶ Νανούνκης, ἀνεπτυξαν ἐν οἰκείοις φιλολογικοῖς συγγράμμασι τὸ εἶδος τῆς νεωτέρας ταύτης ἑλληνικῆς ποιήσεως· τὰς ποιήσεις αὐτῆς πολλάκις συνέλεξαν οἱ περιηγηταὶ Ὀλλάνδος Μύλερ, Λήκιο, Φωριέλος, Πουκεβίλος καὶ ἄρθρα ἐφημεριδογραφικὰ ἐδημοσίευσεν περὶ αὐτῶν ὁ Ἀμερικανικὸς καθηγητὴς Φέλτων καὶ ἄλλοι.

Τοσοῦτον γονιμοποιεῖται τὸ ποιητικὸν πνεῦμα ἐν Ζακύνθῳ. Ἡ δημοτικὴ στιχουργία

(1) Ora Martini Crusii quondam Tubigensis celebratissimi professori, Latina versione et annotationibus a Demetrio Zeno Zacynthio 1587 — Joan. Mich. Langii Doc. Philologiae ad poesim Barbarogrecam cucinta introductio accedit Batrachomimachia Homeri — Malachius Demetrii Zeni paraphrasis Batrachomimachiae — Guys voyage litteraire et pittoresque en Grèce — Fauriel discours preliminaire des chants populaires de la Grèce — Gazette letterary — Pouqueville voyage Tome. 1. — Ἀσώπιου τὰ Σούτσια — Ἀνθολογία Ἰόνιος — Σούτσου Πανόραμα — Tomaseo Scintille — Littérature Boston — Histoire de la littérature Grecque moderne par Soutsos.

για εὐστοχίαν ἔχει ἐν τῷ κοινῷ ἡμῶν λαῷ. Ἄνδρες ἀγράμματοι, παῖδες ἀλάξευτοι, γυναῖκες καὶ κοράσια ἀκαλλιέργητα τὴν μάθησιν, περικυκλούμενα ὑπὸ τῆς ὠραίας φύσεως τῆς νήσου των μαγεύονται εἰς τὰ θέλγητρά της. Αὐτοὶ χωρὶς βοηθείας λεξικοῦ καὶ γραμματικῆς, ἄνευ τινὸς διδασκαλίας περὶ εἶδους ποιήματος καὶ καταλλήλου στιχουργίας, οὔτε κἂν γνωρίζοντες ἂν ὑπάρχωσι νόμοι καὶ κανόνες περὶ ῥυθμοῦ καὶ ὁμοιοκαταληξίας, ὡς εἰς κρυστάλλον καθάρωτατον καθρεπτίζουσι μὲ τὴν ποιητικωτάτην γλῶσσαν τὰ θέλγητρά της μαγευούσης αὐτοὺς φύσεως, ἐκχειλίζουσι τὸ πάθος τοῦ ἔρωτος, εἰκονίζουσι τὸ αἶσθημα, ἐκδηλοῦσι τὰς ποικίλας περιπτώσεις τοῦ βίου. Οἱ αὐτοσχέδιοι οὗτοι στίχοι πανταχοῦ ἀντηχοῦσιν εἰς ἀγροὺς, εἰς κώμας, εἰς πόλιν. Ἀκούεις νέον διαβαίνοντα νὰ ἐρωτᾷ κόρη μελαγχολικὴν:

Τί ἔχεις μάτια μου, τί ἔχεις φῶς μου;
Καὶ αὐτὴ ἐν πλήρει ἀφοσιώσει, ἥτις ἐκφράζει τὴν οἰκογενειακὴν ἀγάπην, ἀποκρίνεται μὲ ῥυθμὸν ὁμοιοκατάληκτον αὐτοσχέδιον:

Δὲν ἔχω τίποτε, νὰ ζῆ ὁ ἀδελφός μου.
Ἀποχαιρετίζων τὴν πατρίδα του ἀναμνησκει τὸ δημοτικὸς ποιητὴς Ζακύνθιος τὰς ὠραιότητας αὐτῆς καὶ τραγουδεῖ:

Χαῖρε Ζακύνθος πατρίς μου
Τώρα θὰ σὲ χωρισθῶ,
Τὸ ἀνοστέλιστό σου κάμπους
Πλέον δὲν θὰ ξαναἰδῶ.
Δὲν θὰ βλέπω τὴν αὐγούλα
Στὴν ἀντίκρου σου στεργιὰ
Λαμπρὸ ἥλιο νὰ προβαίνει
Μὲς τὰ νέφη τὰ λευκά.
Δὲν θὰ νᾶχω πλὴθὸ γιὰ στρώμα
Χορταράνια καὶ μσοκίαι,
Κι' οὔτε πλέον θὰ ξυπνήσω
Στῶν ἀνθῶν ταῖς εὐωδιαῖς.
Χαῖρε σὺ, γλυκὸ μου ἀέρι,
Ὅπου μ' ἔδωσες πνοή,
Τώρα δὲν θὰ σ' ἀναπνέη,
Ἡ ταλαίπωρος ψυχὴ.
Πλέον ἐμὲ δὲν θὰ προσίχης
Κι' οὔτε πλέον θ' ἀγροικῶ
Εἰς τοὺς κλόνους τὸν γλυκὸν σου
Σιγανὸν ψιθυρισμό.
Χαῖρε σὺ ποῦ τὴ φλογέρα
Στὸ καλύθι σου λαλεῖς,
Καὶ τὴν δόξαν περιπαίζεις
Τοῦ ὑπερήφανου τῆς γῆς.
Ἄν ποτὲ φλογέρι' ἀκούσω
Εἰς τὰ ξένα τὰ βουνά,
Πόσα αἰσθήματα θὰ σμίξουν
Νὰ μ' ἀγείξουν τὴν καρδιά!

Ἀποτρίχες! πῶς ἡ πατρίς μου
Θὰ προβάλλῃ ἐμὲ στὸ νού,
Καὶ ἡ καρδία πῶς θὰ σπαράξῃ
Μὲ τὴ μνήμη ἐνὸς κερύου;
Ἰσως τότε εὐπαιχόμενος
Θὰ νὰ κρατῶ ταῖς στιγματῆς,
Ὅπου τώρα ἀπελευθερωμένος
Βλασφημῶ τόσας φορὰς.
Μὴ τί πλέον ἐγὼ διασχίσω,
Φουσκωμένα εἶν' τὰ πάλια
Τῆς βαρκούλας που προσμενοῖ
Κατὰ στήν ἀερογιάλι.
Ἦλθε ἡ ὥρα, χαῖρε πάλιν!
Χαῖρε Ζακύνθος . . . κ' ἐσθ'
Ὅπου ἡ ἀναχωριστικὴ μου
Πρώτη ἐσταθὴς ἀφορμὴ.

Εἰς τὴν αὐτοσχέδιον ταύτην λοιπὸν ποιήσιν οὐδεὶς λίθος παρίσταται ἄρμονος πρὸς ἰδέαν τινά. Οὐδεμίαν πηγὴ, οὐδεμίαν θέσιν τῆς χώρας ὑπάρχει ἀπνευστος πρὸς ἀναπύρωσιν φαντασίας. Ἀρ' ἐκάστου βράχου, ἀρ' ἐκάστης κορυφῆς λόφου, ἀρ' ἐκάστης ὀρέσεως τῆς πεδιδάδος ἐξέρχεται μία ἔμπνευσις. Ὡς εἰς ἀρχαῖον Ὀμηρικὸν κωσμον, ἢ ὡς εἰς νεωστὶ πολιτισμένον βλέπονται πανταχοῦ τῆς νήσου ἐπαύλεις, ὅπου ὡς τοῦ Ἰθυαίου οἱ σκύλοι γρυλίζουσι τοὺς ξένους, ἀλλ' οὐδ' οἱ κάτοικοι φιλοξένως ὑποδέχονται, πρὸς τούτων πληρορορημένοι ὄνομα, πατρίδα καὶ περιστάσεις ζωῆς. Κατὰ δὲ τὴν φορὰν τύχης καὶ περιπτώσεων συγκινοῦμενοι στιχουργοῦσι καὶ τραγουδοῦσιν, ὅτε εἰς πανήγυριν τοῦ ἀγίου τῆς κώμας ἢ εἰς εὐθυμίαν γάμου ἄνδρες μετὰ γυναικῶν χειροκρατούμενοι, χορεύουσι τὸν ἀρχαῖον χορὸν τῆς Ἀργητοῦ (1) καὶ τὰς ἐρωτικὰς ὀρχήσεις τῶν προγόνων. Ἕλληνα δὲ τὴν καταγωγὴν ὁ Ζακύνθιος, ἀλλὰ χριστιανὸς τὸ θρησκεια, εἰσέτι προσκολλᾶται μὲν εἰς τὰ προγονικὰ ἔθιμα, χριστιανίζει δὲ αὐτὰ διὰ τῶν νεωτέρων τύπων καὶ μορφῶν, ὡς ἡ χριστιανικὴ λατρεία ἐπιβάλλει εἰς νεοφώτιστον λάτριν. Ἐκ τούτου διατηρεῖ αὐτὸς τὰς παλαιὰς προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίας τῆς παλαιᾶς Ὀρησκείας, καὶ ἀναμνηστικῶς καὶ τοὺς τύπους τῆς νεωτέρας. Ὡς ὁ προφήτης Ἠλίας ἐξεθρόνισεν ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων κορυφῶν τὸν κεραινοβόλον Δία εἰς τὰς χώρας τῆς Ἑλλάδος, οὕτως ἡ Πα-

ναγία ἡ Σπηλιώτισσα ἐξέβαλεν ἐκ τῶν ἄντρων τῆς Ζακύνθου τὰς ἀρχαίας νύμφας. Τὸν ναὸν τῆς ἐλαφροβόλου Ἀρτέμιδος Ὀπήτιδος ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἐλάτου, τὸ ὄπισθον ὁ Πλέσιος καλεῖ περιφανὴς, ἐκυρίσσει πρὸ πολλοῦ ἡ Παρθένος Σκοπιώτισσα. Ὑμνοῦται διὰ τὸ νησιώτης τοὺς ἐφεστίους ἀγίους μὲ ὀρμολογικὴν ἔκφρασιν, ἐξορκίζει στιχουργῶν τὰς γοητείας του, θεραπεῖων ἐκφύλακτά τινα καὶ νοσήματα. Μυθοπλαττεῖ ἀποδίδων εἰς βουλῆσεις καὶ ἔργα Μοιρῶν, Νηρηίδων, Λαμίων, Βουκολάκων καὶ Ἐριχίου (ὃν κατὰ φθορὰν διαλεκτικῆς προφορᾶς Παργαλίων ἐκφράζει) εἰμαρμένον, τύχας καὶ αἰφνιδίαις κακουχίας. Αἱ παροιμίαι καὶ τὰ γνωμικὰ, ἢ κοινὴ φιλοσοφία τοῦ πλῆθους, ἅπαντα στιχουργοῦνται. Ἐδῶ ἡ γυνὴ λεπτοφυὴς τὰς νευρικὰς ὑπουργίας, συναρμολογεῖ εὐπρόφως τὰς παθήσεις της. Ἐθαύμασεν ὁ περιηγητὴς Σπῶν, ὅστις περιηγούμενος τὰς κώμας τῆς νήσου, καὶ ἐρωτῶν χωρικὴν γυναῖκα, ἤκουσεν αὐτὴν ἀποκρινομένην δι' αὐτοσχεδίου ποιήσεως (1): Θελκτικὴ σφόδρα ἡ Ζακύνθια, λέγει ὁ Γάλλος Βελλιέρης περιγράφων τὴν ἔλυσιν τῶν Γαλλικῶν ὄπλων εἰς τὸ Ἴόνιον, πολλάκις ἔδωκεν ἀφορμὴν τραγικῆς δραματογραφίας εἰς ζηλότυπον ἄνδρα, ἄλλως εὐφυσὴ καὶ εὐδιάθετον εἰς συμπαθείας (2). Πόσον δὲ συγκινεῖ τὸ αὐτοσχέδιον μοιρολόγιον συζύγου ἀφιερωθείσης εἰς τὴν λατρίαν τοῦ ἀνδρός, ἢ οἱ Ὀρηνώδεις ἤχοι θυγατρὸς καὶ ἀδελφῆς, ἥτις κλαίει τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς ἢ ἑτέρου συγγενοῦς! Ἀλλὰ καὶ ὁ ποιητὴς αὐτὸς, ὅποιαν γλυκυθυμίαν διαδίδει εἰς τὴν ψυχὴν, ὅτε ἀναπολῶν τὸν θάνατον εἰς τὰς ᾠδὰς του, περιγράφει τὴν Ολίψιν του καὶ εὕρισκει παρήγορον τὴν ἰδέαν τῆς ἀθανασίας κατὰ τὴν παντοτεινὴν στέρησιν τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀγάπης του;

Ὡς καθὼς σβένετα
Μικρὴ φωτοῦλα,
Οὕτως ἐσθύστηκες
Ὡ πρυφροῦλα,

(1) Spon et Weller voyage.
(2) Bellyeur precis des opérations de l'armée Française: «les Zantiotes sont ingénieux, actifs, et laborieux: ils montrent des dispositions favorables pour toute espèce d'instructions, mais ils sont extrêmement jaloux de leurs femmes, qui en général sont remarquables pour la finesse de leurs traits.»

(1) Τὸν χορὸν ταῦτον πῶς ἐκτελεῖται καὶ τὴν μουσικὴν αὐτοῦ ἐσημαίωσεν εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἱστορίας τοῦ Σέρρα ὁ φιλόκαλος γέρον Δ. Βαρβίσιος. Ὁρα καὶ φῶδ. 7 Ἰσπανικήτης.

Τὴν ὕστερην ἐβγαλες
Ἀναπνοή.
Στο κρεβάτακι σου
Ἐξαπλωμένη
Ἐλεα πῶς ἦσουν
Ἀποκοιμισμένη.
Ἀσπρη στὸ πρόσωπο
Σὰ μία μουσική.
Ἄ! μού ἐφάνερωνες
Πῶς θὰ ξυπνήσης
Τὰ πιγιτιδόλογα
Πάλι ν' ἀρχίσης
Ποῦ τόσο μ' ἐφραϊναν
Εἰς τὴν καρδιάν.
Τώρα ἡ ψυχούλά σου
Εἰς τὴν αἴρα
Πηγαίνει πλανώμενη
Ἀπ' τὸν ἀστέρα,
Κ' ἕνα ἀγγελόπουλο
Τὴν προσκαλεῖ
Γλυκοφιλιώντας τὴν
Τὴν ἀνεβάζει.
.....
Ἐκεῖ ἐποῦ πάντοτε
Λαμβάνει χαρὰν.
Ἀνθοστεφάνωτη
Λαμπρὰ ἐνδυμένη
Διὰ τὸν παράδεισον
Ἐτοιμασμένη
Πῶς μᾶς ἀφίνει
Ἐτοὺς στεναγμούς;
Ὅταν ἡ σάλπιγγα
Θέλει βοῖζει,
Μέσα ἰς τὰ μνήματα
Ποῦ θέλει σμίξει
Τὸ κάθε σῶμά της
Κάθε ψυχῇ,
Ὡ! νὰ σὲ θεώρουν!
Νὰ σείξω σιμά μου
Γλυκὰ νὰ πέρασες
Ἐ τὴν ἀγκαλιά μου
Ὡς καὶ σ' ἔπερνε
Καὶ ζωντανή.

Τόσον ἰσχυρὰ καθίσταται ἡ δημοτικὴ ποίησις ἐν τῷ λαῷ τῆς Ζακύνθου. Ἡ δὲ γονιμότης τῆς φαντασίας αὐτοῦ χρεωστεῖται εἰς τὴν ὠραίαν περικυκλοῦσαν φύσιν τῆς χώρας. Ὁ ἄνθρωπος ἐκ φύσεως γεννᾶται ποιητὴς καὶ μουσικός. Ὁ οἶστρος ὁ πνέων τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τὸ μένος εἰς τὴν ἐξαψιν τοῦ νοδὸς ἐξαστράπτει ἐκ τῶν ἀντικειμένων ὅσα ὑποπίπτουσιν εἰς τὰς αἰσθήσεις. Τότε κάτοχος ἡ ψυχὴ ἀπὸ τῆς μούσης πυροῦται ἀπὸ τὸ θεῖον καὶ ἀφθιτον πῦρ τοῦ Πλάτωνος (1) καὶ εἰς ὅλα τὰ ὄντα ἐπιχέει πνεῦμα ζωῆς αὐτοσχεδιάζουσα περὶ αὐτῶν ἀρμονικούς λόγους καὶ διαυγεῖς ἐκχειλίσεις. Οὕτω δὲ ὑποκινεῖται ἡ δημιουργὸς εὐφυῖα καλλιεργημένου νοδῶ, ὅστις ὑπὸ τοὺς κανό-

(1) Πλάτων Φαῖδρος σελ. 202.

νας τῆς τέχνης ὑποβαλλόμενος, φράσεις καὶ ἀρμονίας, ἤχους, κάλλος, ἀντικείμενον καὶ ὕψος ἐννοίας, τὰ ἀριστουργήματα παράγει ποιήτως καὶ καλλιτεχνίως, τὰ διακρίνοντα τὸν εὐδόκιμον τεχνίτην ἐκ τοῦ ἀδοκίμου, τὸν Ὀμηρον ἐκ τοῦ Τζέτσου, τὸν Ῥαφαῆλον ἐκ τοῦ Βαρόκου. Τοιαύτην δ' ἐννοίαν ἐπὶ προαγωγῇ τῆς ποιητικῆς ἀριστοτεχνίας μᾶς δίδει ὁ φιλόσοφος Ἀριστοτέλης λέγων « Κατὰ φύσιν δὲ ὄντος ἡμῖν τοῦ μιμεῖσθαι καὶ τῆς ἀρμονίας καὶ τοῦ ῥυθμοῦ (τὰ γὰρ μέτρα ὅτι μόρια τῶν ῥυθμῶν ἐστὶ φανερόν) ἐξ ἀρχῆς οἱ πεφυκότες πρὸς αὐτὰ μάλιστα κατὰ μικρὸν προάγοντες ἐγέννησαν τὴν ποίησιν ἐκ τῶν αὐτοσχεδιασμάτων (1). »

Ἐποπτεύσαντες δὲ τὴν δημώδη ποίησιν τοῦ Ζακυνθίου, ἔλωμεν ἤδη ἐπὶ τὴν καλλιεργημένην.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΝΕΑΠΟΛΙΣ.

Ἡ πόλις αὕτη τῆς ὁποίας παραθέτομεν πανομοιότυπον εἰκόνα εἶναι ἐκ τῶν ὠραιότατων καὶ μᾶλλον κατοικουμένων τῆς Ἰταλίας. Ἐχει 35 χιλιομέτρων περιφέρειαν, 50,000 οἰκίας καὶ πλειοτέρους τῶν 500,000 κατοίκων, διακρίνεται δὲ ὄλων τῶν ἄλλων παραθαλασσιῶν πόλεων διὰ τὴν ὠραιότητα τῆς θέσεώς της καὶ μόνον μὲ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἢ τὴν Λισσαβῶνα δύναται νὰ συγκριθῇ. Ἐξ ὄλων τῶν ὁδῶν αὐτῆς ἡ μεγαλοπρεπεστέρη εἶναι ἡ τοῦ Τολέδου ὅπου ἀκαταπαύστως συνωθείται συμπαγὲς πλῆθος. Ἐκ τῶν δημοσίων πλατειῶν τῆς ἡ ὠραιότερη εἶναι ἡ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πλησίον τῆς ὁδοῦ τοῦ Τελέδου, μεθ' ἐνὸς ὠραίου μνημείου ἡμικυκλοειδοῦς κεκοσμημένου μὲ εικοσιῆξ ἀγάλματα, καὶ ἐγηγεγμένον πρὸς τιμὴν τοῦ Καρόλου Γ'. Φρούρια ἔχει 25, ἐκ τῶν ὁποίων τρία εἶναι σημαντικὰ. Καθόλου εἰπεῖν ἡ Νεάπολις ὀλίγα ἔχει ἀρχιτεκτονικὰ κτίρια. Τὰ ἀξιολογώτερα

(1) Ἀριστ. Ποιητ. Α'. Blaiso lezioni di Retorica e belle lettere tom. 3 lez. 1.

πάντων εἰσὶ τὸ Παλάτιον τῶν Σπουδῶν ὅπου εὐρίσκονται τὰ ὠραιότερα ἀγάλματα καὶ μουσικὰ ὅσα εὐρέθησαν εἰς τὸ Ἱράκλειον καὶ τὴν Πομπηίαν, μεταξὺ τῶν ὁποίων πρωτεύουσιν ὁ Φαρνέσιος Ἱερὰκλῆς καὶ ἡ Καλλιπυγος Ἀφροδίτη τὸ ὠραῖον θέατρον τοῦ Ἁγίου Φερνάνδου, καὶ πρὸ πάντων τὸ θέατρον τοῦ Ἁγίου Καρόλου, τὸ μεγαλειότερον τῆς Ἰταλίας, τὸ ὅποιον ἀπετεφρώθη κατὰ τὸ 1816 καὶ ἠκοδομήθη πάλιν κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ Νικολίνη. Περὶ τῶν 122 ἐκκλησιῶν αἵτινες ὑπάρχουσιν ἐν Νεαπόλει οὐδένα λόγον δύναται τις νὰ κάμῃ καθότι ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῶν εἶναι μὴδαμινῇ τὸ αὐτὸ δὲ λέγομεν καὶ περὶ τῶν 130 παρεκκλησιῶν καὶ τῶν 149 μοναστηρίων μόνη ἀξία μνείας εἶναι ἡ μητρόπολις, ἡ τιμωμένη ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Ἰανουαρίου, κτισθεῖσα τῷ 1299 ὑπὸ τοῦ Νικολάου Πιζάνου. Ἡ ἐκκλησία αὕτη εἶναι ἡ μεγαλειότερη καὶ ἡ πλουσιωτέρη ὄλων τῶν ἐν Νεαπόλει. Ἡ εἴσοδος κοσμεῖται ὑπὸ δύο στηλῶν ἐκ πορφύριτου λίθου καὶ ὁ νάρθηξ ὑποστηρίζεται ὑπὸ ἑκατὸν δέκα ἀρχαίων κιόνων ἐκ μαρμάρου καὶ γρανίτου. Ἐπὶ τοῦ κυρίου βωμοῦ ἀναπαύεται τὸ σῶμα τοῦ Ἁγίου Ἰανουαρίου, τοῦ ὁποίου τὸ αἶμα διατηρεῖται ἐν τινι παρεκκλησίῳ, ἐντὸς δύο φιαλῶν, καὶ ὅπερ (ὡ τοῦ Θαυμασίου ἀκούσματος!) γίνεται θρυστὸν τρεῖς τοῦ ἔτους, τὴν 6 μαΐου, τὴν 19 Σεπτεμβρίου καὶ τὴν 16 Δεκεμβρίου, καθὼς καὶ ὑπάκις μέλλει νὰ ἐπέλθῃ ἐκρηγῆς τοῦ Βεζουβίου ἢ ἄλλη τις συμφορὰ.

Μεταξὺ τῶν περιεργωτήτων τῆς Νεαπόλεως πρέπει νὰ μνημονεύσωμεν τὰς κατακόμβας κειμένας εἰς τὰ πρὸς ἄρκτον τῆς πόλεως ὄρη. Μεταξὺ δὲ τῶν ἐπιστημονικῶν καθιδρυμάτων, μνημονευτέον τὸ πανεπιστήμιον θεμελιωθὲν τῷ 1224 ὑπὸ τοῦ Φρειδερίκου τοῦ Β' ἔχον καλὴν βιβλιοθήκην καὶ πλουσίαν συλλογὰς ἀλλὰ τὸ ἴδρυμα τοῦτο εἶναι μᾶλλον ἀξιοσημείωτον διὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν του καλλονὴν ἢ διὰ τοὺς ἐπιστημονικούς καρπούς τοὺς ὁποίους παρήγαγεν. Ὀλίγιστα εἶναι ἐν Νεαπόλει τὰ βιομηχανικὰ καταστήματα, τὸ δὲ ἐμπόριον ἐνεργεῖται σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου ὑπὸ τῶν ξένων. Οἱ κάτοικοι γενικῶς ἀποστρέφονται πᾶν εἶδος ἐργασίας, καὶ προτιμῶσι τὸ θέατρον, τὴν

ἀκρόασιν τῶν αὐτοσχεδιασμάτων καὶ τὴν μουσικὴν. Οἱ εὐγενεῖς εἶναι πλούσιοι καὶ ἀγαπῶσι τὴν ἐπίδειξιν, καὶ ἀρκτοῦ εὐζωίᾳ ὑπάρχει εἰς τὴν ἀστυκὴν τάξιν. Ἡ πτωχικὴ τάξις καὶ ὅλως ἄπορος, οἱ λαοὶ Ἰαριόται, ζῆ ἐν ἀρχῇ καὶ ἀφροντησία. Ὁ λαὸς τῆς Νεαπόλεως δὲν εἶναι πλειότερον ἀνθρώπος παντὸς ἄλλου λαοῦ, καὶ ἐὰν θέλῃ τις νὰ καταμεμφθῇ αὐτοῦ διὰ τὴν ζωηρότητα καὶ τὸν ὄλως μεσημβρινὸν πόθον πρὸς τὰς ἡδονάς, πρέπει νὰ ἀναγνωρίσῃ ὅτι διακρίνεται ἐπὶ μετριότητι, ἐπὶ φαιδρότητι, ἐπὶ ἀγαθότητι καὶ ἐπὶ τιμιότητι. Ἡ νεαπολιτανικὴ διάλεκτος ἔχει ἰδιαιτέραν φιλολογίαν.

Τὰ περίξ τῆς Νεαπόλεως εἶναι μεγαλοπρεπῆ καὶ θρίθουσιν ἀρχαίων μνημείων. Ἰδιαιτέρως μνημονεύομεν τὸ ὄρος Πικυλίλυπον μὲ τὸ ἀξιοσημείωτον σπήλαιόν του τὴν λίμνην τοῦ Ἀγνάνου τὰ θερμὰ ὕδατα τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ τὸ Σπήλαιον τοῦ Κυνός τὸ Νέον Ὄρος, τὸ ὅποιον ἐξεπήδησε διὰ νυκτὸς ἀπὸ τὴν γῆν κατόπιν σεισμοῦ τὰ περίξ τῶν Βαίων, τοσοῦτον πλούσια εἰς μυθολογικὰς ἀναμνήσεις, τὸ Ἱράκλειον, τὴν Πομπηίαν, τὸ Βεζουβιον κτλ.

Ο ΚΑΥΝΕΙΟΣ ΕΡΩΣ

ΗΤΟΙ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΠΑΡΟΙΜΙΑΣ.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

XI.

Ἦτο ἤδη νύξ, ὅτε ἔσπευσαν πρὸς ἀναζήτησιν τῆς Βιβλίδος. Ὁ Καῦνος ἔλαβε τὴν πρὸς τὸ πλῆσιον τῆς πόλεως δάσος ὁδόν. Δὲν θέλω περιγράψῃ τὴν ἀγρίαν θέαν ἐν τῇ σκοτεινῇ ἐκείνῃ νυκτὶ τοῦ πυκνοῦ τούτου δάσους. Ἐὰν τις ἀνοίξῃ μυθιστόρημά τι ἐκ τῶν ῥομαντικῶν ἐκείνων, ἃ κατέκλυσαν τὰ βιβλιοπωλεῖα ἅπαντα, θέλει ἰδεῖ ἀφθόνους περιγραφὰς τοιούτων μερῶν.

Ἡ μορφή τοῦ ἀτυχοῦς Καῦνου εἶχεν ἤδη ἀπασιδόν τι καὶ ἀγριον. Μὲ ὀρθωμέ-

νην κόμην, ὀρθαλμούς, ἀστραπηόλους, με
ἀτακτον βῆμα καὶ συστελλόμενα χεῖλη
ἔτρεγεν, ὡς μανιδῶδες, ἀνακράζων πολλά-
κις τὸ ὄνομα τῆς Βιβλίδος. Βαρύθυμος
ἔστη· περιστρέψε πέριξ ὄμμα βλοσυρόν.
Δὲν εἶχεν ἀνατεῖλει οὐδ' ἡ σελήνη, ἵνα
φωτίσῃ ὀλίγον τὰ πέριξ.

Ὁ Καῦνος εἶχεν ἀπελπισθῆ. Ἐνόμισεν
ὅτι ἀπώλεσε πλέον τὴν ἀδελφὴν του
καὶ ἔτι πλέον, τὴν ἐρωμένην του. Τὸν ἔτυ-
πτεν ἡ συνειδήσις. Ἐνόμιζεν ὅτι αἱ ἐριν-
νύες ἤρχισαν τὴν καταδίωξιν, ὅτι τὸ
φάσμα τῆς Βιβλίδος ἔμελλε καθ' ἐκά-
στην νὰ τῷ παρουσιάσεται, ὅτι τέλος
ὁ ἔρωσ τοῦ ἦν ἡ αἰτία τῆς ἀπωλείας τῆς.

Στένων ἐκάθησεν ἐπὶ τινος λίθου. Ἐν
τῷ δάσει δὲν ἤκούετο ἄλλο τι εἰμὴ μα-
κρόθεν φωνὴ τις ἀσθενῆς. Ἐστράφη ἐκπε-
πληγμένος. Ἡ φωνὴ ἦτο οἰμωγὴ ἦτο
φωνὴ σπαρακτομένου ἀνθρώπου, σπαρατ-
τουσα καὶ τὰ στήθη τοῦ ἀκροατοῦ αὐτῆς.

Ἡ γέρον καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸ μέρος
ἐκεῖνο· ἐφ' ὅσον ἐπλησίαζεν, ἐπὶ τοσοῦτον
ἡ φωνὴ ἐκεῖνη ἐκερμάτιζε τὴν καρδίαν
του. Ἐπὶ τέλος προχωρήσας, ἔμεινεν ἄ-
λαλος, ὡς ἡ Νιόβη, πρὸ τοῦ ἐκτυλιχθέν-
τος ἐνώπιον αὐτοῦ θεάματος. Εἶδεν ἀθλιόν
τι σῶμα ἡρτημένον ἀπὸ τῶν κλάδων
δρυός τινος, σπαῖρον καὶ ἀνιλεῶς ταρασ-
σόμενον. Μετὰ τινα στιγμὴν ἐκπλακτικῆς
σιωπῆς, ἠγέρθη ὅπως δῶσῃ βοήθειαν.

Ἄλλ' ἦτο ἀργά. — Ἡ Βιβλὶς ἐκσπά-
σασα πρὸ ὀλίγων στιγμῶν τὴν ζώνην τῆς,
εἶχε κρεμασθῆ ἀπὸ τινα κλάδον. Εὐτυχῶς
ὅμως ἡ μᾶλλον δυστυχῶς ἡ ξανθὴ καὶ
ὠρχία ἐκεῖνης κόμη, περιπλεχθεῖσα εἰς
τούς κλάδους, δὲν ἀφῆκε τὴν ζώνην νὰ
κάμῃ τὰς ὀλεθρίους αὐτῆς ἐνεργείας ἐπὶ
τοῦ ῥοδογρόου ἐκεῖνης λαιμοῦ. Ἡ κόμη
τῆς ὅθεν βραχυτέρα τῆς ζώνης ἐκράτει
αὐτὴν οὕτω ἀπηρωρημένην. Κλάδος τις
παραβιασθεὶς ὑπὸ τῆς πίεσεως, ἦν ἡ κόμη
αὐτῆς ἔκαμεν, εἰσέδυσεν εἰς τὸν ἀριστερόν
ἐκεῖνης ὀφθαλμόν. Ὁ δεξιὸς ἐνήργει, δη-
λαδὴ ἐκλαίει· αἱ χεῖρές τῆς ἐπληττον τὰ
στήθη, τὸ στόμα ἐξέφερε μετὰ τῶν
σπαρακτικῶν ἐκεῖνων γῶων τὸ ὄνομα τοῦ
Καῦνου. Μετὰ τινας σπαραγμούς ἐξεχύθη
ὁ ἀριστερὸς ὀφθαλμός. Ἡ πρὶν ὠραία
ἐκεῖνη κάμινος, ἦτις ἐξέπεμπε τοσοῦτον
φλογώδη ἀλλὰ καὶ ἠδονικὰ βλήματα,
μετεβλήθη ἤδη εἰς ὕλην τινὰ ἀπεχθῆ.

Ἡ κόμη τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐξεχύθη καὶ μετὰ
τοῦ θολθοῦ κατεκύλιεν ἀπὸ τῶν τρυφε-
ρῶν ἐκεῖνης παρειῶν.

Ἐκ τῶν ἀδικόπων σπαραγμῶν τοῦ
σώματος, οἱ κλάδοι ἀλλεπαλλήλως πλήτ-
τοντες τὰ ἀεὶ τῆς στήθη, κατώρθουν
νὰ ἀνοίγωσι πηγὰς αἵματος. Ἡ ὠραία
ἐσθῆς τῆς Βιβλίδος ἤδη ἦτο ῥάκος αἰμό-
φυρτον. Ἐκ τῶν πόνων τοῦ σώματος (καὶ
τοῦ ἔρωτος) εἶχον σαλεύσει αἱ φρένες τῆς.
Ἔθετε μετὰ τῶν λευκῶν ὀδόντων τῆς
τὰ κοράλλινα αὐτῆς δάκτυλα καὶ προ-
σεπάθει νὰ τὰ καταράγῃ. Ἔσπαιρε, καὶ
περίτρομα τὰ φύλλα τῆς δρυός κατέπι-
πτον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὅπερ εἶχεν ἤδη
ἀρχοῦντος ἀρδευθῆ ὑπὸ τῶν αἰμάτων καὶ
τῶν δακρύων τῆς.

Ὁ Καῦνος δι' ἐνὸς ἄλματος εὐρέθη ἐπὶ
τοῦ ὀλεθρίου ἐκεῖνου δένδρου. Ἐνεκα τοῦ
σκότους δὲν ἤξευρε τι ἔπραττε. Πειρα-
θεὶς νὰ λάβῃ καὶ ἀποκόψῃ τὴν ζώνην, ἐ-
βύθισε ῥιγῶν τὸν δάκτυλόν του εἰς τὴν
κενὴν ἤδη θήκην τοῦ ἐξορυχθέντος ὀφθαλ-
μοῦ. Οἰμωγὴ σπαρακτικὴ κατεκερύνωσε
τὸν Καῦνον. Ἐβόησεν κατ' ἀρχάς, ἀλλ'
ὡς Ἄνταϊος ἀναλαβὼν θάρρος, ἐπεχείρησε
νὰ κόψῃ τὴν ζώνην. Ἀλλ' ἐν τῇ ἀποπειρᾷ
του ταύτῃ ἐπροξένοι νέας ἀλγηδόνας εἰς
τὸ δυστυχὲς ἐκεῖνο πλάσμα. Μετ' ἀπελ-
πισίας καὶ ὀδύνης εἶδεν ὅτι ἡ κόμη ἀν-
τικατέστησε τὴν ζώνην. Ὁ Δαυὶδ, ἐὰν
ἔβλεπε τὸν Ἄβεσσαλώμ, τὸν τόσῳ ἀγα-
πητόν του υἱὸν εἰς τοιαύτην θέσιν, ἀπὸ
τῆς κόμης κρεμᾶμενον, δὲν θά ἠσθάνετο
παρόμοιον ῥίγος. Διὰ τὸν Ἄβεσσαλώμ εὐ-
ρέθη τοῦλάχιστον μία ῥομφαία, ἦτις τὸν
ἀπῆλλαξε τῶν πόνων καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς,
ἀλλὰ διὰ τὴν Βιβλίδα; Τίς ἐτόλμα νὰ
τὴν λυτρώσῃ διὰ τοῦ θανάτου;

Ἡ παραφροσύνη τῆς Βιβλίδος ἐπετεί-
νετο, ἔνεκα τῆς ἐπιτάσεως τῶν ἀλγηδό-
νων. Ἐπὶ τέλος ἡ στιβαρὰ χεὶρ τοῦ
Καῦνου κατέθραυσεν ὀλόκληρον τὸν κλά-
δον, ἀφ' οὗ ἐξήρτητο ἡ Βιβλὶς, παραχρῆμα
δὲ εὐρέθησαν ἐπὶ τῆς αἰματοφύρτου καὶ
δακρυφύρτου γῆς ἐν ὀγκῶδες σύμπλεγμα,
ἡ Βιβλὶς, ὁ κλάδος καὶ ὁ Καῦνος. Ἦτο
ἐν τῶν φρικτοτέρων θεαμάτων. Οἰμωγαὶ
ἠκούοντο ἐκ τοῦ συμπλέγματος ἐκεῖνου,
οἱ αἰκούθησαν καὶ ἐκ τοῦ συμπλέγμα-
τοῦ Λαοκόοντος καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ,
πνιγαμένων καὶ καταβιβρωσκομένων ὑπὸ

τοῦ ὀλεθρίου ἐκεῖνου δράκοντος, ὃν το-
σοῦτον τρομερὸν μᾶς παρέστησεν ὁ Θυέρ-
γίλιος ἐν τῇ Αἰναιάδι του.

Ὁ Καῦνος ἠγέρθη καὶ τῇ βοήθειᾳ τῆς
ἤδη ἀνεργημένης σελήνης ἠδυνάθη νὰ
ἀφαιρέσῃ τὸν μέγαν κλάδον ἀπὸ τῆς κό-
μης τῆς. Τοῦτο ὅμως ἔγινε μὲ μεγάλην
θυσίαν, τῆς ἡμισείας σχεδὸν κόμης τῆς.
Ὁ Καῦνος ἐθώπευσε τὸ πρόσωπον τῆς Βι-
βλίδος, ἀλλ' ἠσθάνθη αὐτὸ ψυχρὸν. Ἐκραύ-
γασε δις καὶ τρίς εἰς τὸ οὐδ' τῆς, ἀλλὰ δὲν
ἔλαβεν ἀπάντησιν. Τότε ὁ καρτερικὸς
νεανίας παρεμέρισε διὰ τῆς χειρὸς του
τὰς ἀθλίας ἐκεῖνης ὕλας τοῦ ὀρθαλμοῦ
τῆς καὶ ἐξέλαμψεν ἀμέσως ἡ συμπαθὴς
ἐκεῖνης μορφή. Ἀνήγειρε τὸν ἕνα τῆς ὀ-
φθαλμὸν καὶ τὸν προσήλωσεν ἐπὶ τοῦ
Καῦνου, οὗ ἡ ὠχρότης τὸν καθίστα νε-
κροῦ νεκρότερον. Ὁ Καῦνος ἐνόμισεν ὅτι
κάτι τι ἔμελλε νὰ τῷ εἴπῃ ἡ Βιβλὶς καὶ
ἔτεινε τὸ οὐδ', ἀλλ' ἐκεῖνη μόλις καὶ
μετὰ βίαις ἠδυνάθη νὰ προσφέρῃ τὸ ὄνο-
μά του.

Ὁ ἀτυχὴς Καῦνος ἔκρινε καλὸν νὰ τὴν
μεταφέρῃ ἀμέσως εἰς τὸ ἀνάκτορον. Μετὰ
κόπου ἀνεγείρας τὸ αἰμόφυρτον ἐκεῖνης
σῶμα, ἔθεσεν αὐτὸ ἐπὶ τῶν ὤμων του·
ἀπῆλθε, φέρων ἐφ' ἑαυτοῦ, ὡς ἐραστῆς
τὴν ἐρωμένην του, ὡς ἀδελφῆς τὴν ἀδελ-
φὴν του, ὡς δῆμιος τὸ θυμὸν του.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς πορείας,
πάλιν θλιβερὰ αἰσθημάτων συνεκροτεῖτο
ἐν τῇ καρδίᾳ του. Ἦτο ἔνοχος, διότι
ἐραστῆς ἦν τὴν εἶχεν ἀδελφὴν, διότι τέ-
λος ἔνεκα αὐτοῦ ἐθυσίαζετο μία παρθέ-
νος, μία ἀδελφὴ καὶ μία ἐρωμένη.

Ἐν τοσοῦτῳ ἠπόλις ἦτο ἤδη ἐπὶ ποδῶν.
Ἡ εἶδησις τῆς παραφροσύνης καὶ ἀπωλείας
τῆς Βιβλίδος παραχρῆμα διεδόθη. Τὰ
γραῖδικα ἤρχισαν τὰ λυπηρὰ ἐκεῖνα μοι-
ρολόγια, ὡς αἱ σημερινὰ Λάκαινα καὶ
Ψαρριανὰ, ἤρχισαν τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν
ἀρετῶν καὶ θελητήρων τῆς, ὡς συμβαίνει
μετὰ τὸν θάνατόν τινος.

Ἐν τούτοις ὁ Καῦνος, φέρων τὸ τόσῳ
πολύτιμόν του φορτίον ἐπλησίαζε πρὸς
τ' ἀνάκτορα. Καθ' ὁδὸν ὅμως ἔστη πλη-
σίον μάλιστα τοῦ ποταμοῦ ἐκεῖνου, παρὰ
τὴν ὄχθην ἐκεῖνην, ἔνθα κατὰ πρῶτον
τὴν εἶχε συναντήσῃ ὡς ἐρωμένην. Ἔστη,
ὅπως διὰ τοῦ ὕδατος δῶσῃ ἀναψυχὴν εἰς
τὴν ἐτοιμοθάνατον καὶ ἐκπλύνῃ τὰ αἰ-

ματα τοῦ προσώπου, ὅπως μὴ μάλιν ἡ μαι-
τηρ τῆς βλέπουσιν τοιοῦτον οἰκτρόν θέαμα.
Ἀλλὰ μόλις ἔφθασαν ἐκεῖ, μόλις ἡ Βι-
βλὶς διεκρινε τὴν τόσῳ προσήλω ἑαυτῇ
ὄχθην, ἔκουσε νὰ τὴν ἀποθέσῃ ἐκεῖ. Ὁ
Καῦνος τὴν ἀπέθεσεν ἐπὶ τινος πρακτοῦ
καὶ στένων ἔβλεπε τὴν ἀγωνίαν τῆς, πα-
ρωμένης νὰ θυμολήτῃ.

Ὁ βύας ἐψιθύριζεν ὡς πάντοτε. Ὁ βύας
οὗτος ὑπῆρξεν ἡ κολυμβήθρα τῆς πρώτης
τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς νῦν δυστυχίας.

Μετὰ τινας στιγμὰς μυστηριώδους σι-
γῆς, ἡ Βιβλὶς ἠγέρθη καὶ διὰ τοῦ ὀ-
φθαλμοῦ ἐξέπεμψε γλυκεῖαν τινα ἀστρα-
πὴν. Ἀγωνιώσῃ ἐπρόρρησε λέξιν τινὰ, ἣν
δὲν ἐπρόρρησε ν' ἀκούσῃ καλὰ ὁ Καῦνος,
διότι βήματα καὶ θόρυβος πολλὸς ἠκούθη-
σαν πλησιάσαντα. Ἀλλ' ἡ μονόφθαλμος
βασιλόπαις ἀνανεώσασα τὰς δυνάμεις τῆς
περιεπτύχθη μανιδῶδες τὸν Καῦνον. Ἀν-
θρωποὶ τινες τοῦ παλατιοῦ ἐφαίνοντο πλη-
σιάζοντες. Ψυχρὸς ἰδρὸς περιεχύθη ἐπὶ
τῆς Βιβλίδος. Ἔσπαιρεν ὡσπερ οἱ ἐκπνέ-
οντες. Ὁ Καῦνος προσήλωσε τὸ οὐδ' ὅπως
ἀκούσῃ τί ἐψιθύριζεν ἐκεῖνη, ὅπως οἱ κλη-
ρονόμοι περιμένονσι τὴν παρὰ τοῦ διαθέ-
του ὑπογραφήν τῆς διαθήκης.

Ἡ Βιβλὶς αἰσθανθεῖσα τὴν πλησίαν
τῶν ἀναζητητῶν τῆς, καλύψασα τὸ πρό-
σωπόν τῆς διὰ τῶν χειρῶν ἐψέλλισε μυσ-
στηριώδως τὴν λέξιν Δ' ἀγαπῶ. Ἐκφρων
ὁ Καῦνος ἐψιθύρισε μυστηριώδεις τινὰς
λέξεις εἰς τὸ οὐδ' τῆς καὶ ἐκ τῆς συγκι-
νήσεως ἐλαιποθύμησε.

Μετὰ τινας στιγμὰς οἱ ἀναζητηταὶ
τῆς Βιβλίδος ἐκόμισον δύο λειποθύμους
ἀντὶ μιᾶς εἰς τὸ ἀνάκτορον, ὅπου μὲ μοι-
ρολόγια καὶ κλαυθμούς περιέμενον νὰ
μάθωσιν περὶ τῆς ἀπολεσθείσης Βιβλί-
δος. Καὶ ὁ μὲν Καῦνος πλησιάσας εἰς τὰ
πράθυρα τῶν ἀνακτόρων ἐξῆλθε τῆς
λειποθυμίας του· ἡ Βιβλὶς ὅμως ἀπὸ
λειποθυμίας μετέπιπτε βαθυκῶς εἰς λει-
ποψυχίαν.

XII.

Τετραγμένονι ὑποδέχθησαν τὴν ἐτοι-
μοθάν τὴν Βιβλίδα ἐν τῷ ἀνακτόρῳ ὁ
Μίλητος, ἡ Βιδουθεά, ὁ Ἐύρωτος καὶ τὸ
λοιπὸν συγγενολόγιον. Νέφος θανάτου
ἐσχίσσε τὸ πρὶν ῥοδιὸν μέτωπον τῆς
ἐπιδόξου νέμης. Ἐτεινεν ὁ πατὴρ τὸ

οὐς, ἵνα ἀκούσῃ ἐὰν ἐπαλλεν ἐτι ἡ καρδία καὶ μετὰ βαθυτάτης λύπης κατέπει τοὺς λυγμούς του. Ἄλλως τε ὁ μόνος, ὃν πλειότερον ἤδη ἔτυπτε τὸ συνειδὸς, ἦτο ὁ πατήρ, ὁ θελήσας νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς ἐκείνην σύζυγον, ὃν δὲν ἠγάπα. Ἀσθενεῖς παλμοὶ μόλις καὶ μετὰ βίας ἤκούοντο ἀπὸ τοῦ αἵματοφόρου στήθους τῆς Βιβλίδος. Ἄμα ὅμως, παραμερίσαντες τὰς τρίχας τῆς κόμης, εἶδον τὸν ἐξορμηθέντα αὐτῆς ὀφθαλμὸν, ἔμεινεν ἀλαλαί καὶ κεχηνότες. Ἡ Βιβλὶς ἦτο λειπόθυμος. Ὁ Καῦνος γονυκλινῆς παρὰ τοὺς πόδας τῆς καθήμενος, εἶχεν ἀναισθητῶς πως προσκολληθεὶς τὰ χεῖλη του εἰς τὰς αἵματοσταγὰς χεῖρας τῆς. Μόλις δὲ μετὰ τινος στιγμῆς ἤσθάνθη ὅτι ἐκείνη ἄφινε τὴν τελευταίαν πνοήν, ἀνηγέρθη, ἐπλησίασε τὸ πρόσωπόν τῆς κάτωχρος, τὸ ἠσπάσθη καὶ ἐν τῷ ἀσπασμῷ τούτῳ ἤκουσε παρ' ἐκείνης ἀσυναρτήτους τινὰς ψελλισμούς. Τὴν τελευταίαν λέξιν τῆς Βιβλίδος δὲν ἤκουσαν οἱ παριστάμενοι, ἀναμφισβόλως ὅμως ὁ Καῦνος τὴν ἤκουσεν.

Ἦτο ἐκ τῶν μυστηριωδῶν ἐκείνων λέξεων, ἃς μόναι αἱ ἐρασταὶ δύνανται νὰ ἐννοήσωσιν.

Ὁ πολιόθριξ πάππος τῆς Εὐρυτος, ὅστις κάθε ἄλλο περιέμενεν, ἢ τὸν θάνατον τῆς προσφιλοῦς του Βιβλίδος, βοηθούμενος ὑπὸ δύο θεραπόντων, ἔδωκε τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν μὴ περιμείνας νὰ τὸ παραγγείλωσιν εἰς αὐτὸν, ὡς οἱ σημερινοὶ ἱερεῖς εἰς τοὺς ἐνταφιάζοντας τινά. Ἐκπνέουσα ἡ Βιβλὶς ἐστήλωσε τὸν μόνον τῆς ὀφθαλμὸν ἐπὶ τοῦ ταλαιπώρου Καῦνου. Εὐθύς δὲ τὸ ἄμετρον σκυλολόγιον τῶν γραϊδιῶν, θερπαινιδῶν καὶ λοιπῶν γειτόνων ἤρχισαν τὰ πένθιμα ἐκεῖνα μοιρολόγια, τὰ δυνάμενα νὰ ἐξάξωσι καὶ ἀπὸ τὰς λιθίνους καρδίας δάκρυα.

Μετὰ τινος στιγμῆς ἡ πόλις ἅπασα ἐπένοι διὰ τὸν θάνατον τῆς ὡραίας βασιλόπαιδος· τὸ ἀπαίσιον μυστικὸν ἔγεινεν εἰς πάντας γνωστόν. Φρίκη πρωτοφανῆς κατέλαβε πάντας ἀκούσαντας ὅτι ἡ Βιβλὶς ὑπῆρξεν ἐρωμένη τοῦ Καῦνου καὶ ὅτι ἔγεινε θυμὰ ἀδελφικοῦ ἔρωτος. Ὁ δὲ ἐπίδοξος γαμβρὸς ἀνεχώρησεν αὐθωρεῖ, ὅπως μετὰ τῶν λοιπῶν ἐδεσμάτων τοῦ χθεσίου δείπνου χωνεύσῃ καλῶς καὶ τὴν χυ-

λάπηταν ἦν τῷ ἐδώρησε τοσοῦτον πανηγυρικῶς ἢ ἀποθανοῦσά· μελλονυμφός του.

Πρὶν περᾶνω τὴν διήγησιν, ἐρωτῶ ὄχι τοὺς ἠθικολόγους ἢ ἄλλους τινὰς μορφωτὰς τῶν κοινωνιῶν, ἀλλὰ τοὺς θεολόγους, αὐτοὺς τοὺς κληρικούς, ἢ, ἂν θέλετε, αὐτὸν τὸν παρ' ἡμῖν κρύφιν ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ, τίνας ποινῆς ἀξία ἦτο ἡ Βιβλὶς, ἢ μᾶλλον ἐὰν ἦτο ἀξία ποινῆς, ἐὰν ἐβάδισεν ὀρθῶς, συνεπῶς, πρὸς τὴν συνείδησίν τῆς, τὴν μεγάλην, δηλαδὴ, αὐτὴν θρησκείαν τοῦ ἀνθρώπου, αὐτὸ τὸ καθαρτήριο αὐτοῦ πῦρ. Ἡ Βιβλὶς, ἔνεκα τῆς πράξεώς τῆς ταύτης εἶναι ἤδη εἰς τὴν κόλασιν; κυλυμβᾶ εἰς τὸ πῦρ τῆς γέννης; Ἐὰν ἐπώλουν ἀκόμη οἱ Πάπποι συγχωροχάρτια, δηλαδὴ ἀφέσεις ἀμαρτιῶν, ἀμέσως θὰ ἠγόραζον ἐν διὰ τὴν δυστυχῆ ἡρωίδα μου Βιβλίδα, ἵνα ἀναπαύσω τὴν συνείδησίν μου, ὅτι αὕτη τρυφᾶ ἐν σκηναῖς δικαίων καὶ ἀπολαμβάνει τὰ ἀγαθὰ τοῦ Ἀβραάμ. Ὅσον δ' ἀρροᾶ ἐμὲ νὰ σᾶς εἶπω τὴν μαύρην ἀλήθειαν καὶ πρὸς μίαν δρχμὴν ἐὰν ἐπωλοῦντο τοιαῦτα συγχωροχάρτια, δὲν τὴν ἔδιδον. Διότι μοὶ φαίνεται ὅτι ἐν τῇ κολάσει θὰ ὑπάρχῃ πλειότερα διασκέδασις, ἔνεκα τῆς συσσωρεύσεως τῶν τριῶν τετάρτων τῶν μέχρι τοῦδε ἀποθάνοντων καὶ μελλόντων ν' ἀποθάνωσι. Μεταξὺ τῶν κολαζομένων θὰ εὐρίσκωνται βεβαίως οἱ διασκεδαστικώτεροι καὶ εὐθυμάτεροι, ἐν ᾧ ἐν ταῖς σκηναῖς τῶν δικαίων θὰ ἦναι γέροντες τινες σχολαστικοί, δυσσεδεῖς τινες καὶ ὅσοι καλόγηροι, καὶ μοναχαί· ἀμφιβάλλω δὲ ἂν καὶ αἱ τελευταῖαι θὰ ἦναι μεταξὺ τῶν ἐν τῷ παραδείσῳ· διότι τίς μοναχῆ, ἢ μᾶλλον τίς ὁσία δὲν ἔπραξεν ἐν ἀμαρτήματι, μίαν μικρὰν τρέλλαν, ἀπαγορευομένην ὑπὸ τοῦ εὐαγγελίου; Ἄλλως τε τὴν ἀρχαίαν Λάμιαν, ἣτις ἐπώλει ἐν φίλημα ἀντὶ ὀλοκλήρου χρηματικῆς περιουσίας, τὴν Φρόνην, τὴν Μαγδαληνὴν, καὶ ἂν θέλετε, τὴν Ἀσπασίαν κλπ, ποῦ θέλει ἀνεύρει τις;

Ἐρωτῶ: Ἐν τῷ παραδείσῳ ἢ ἐν τῇ κολάσει;

Ἄλλως τε ἡ Βιβλὶς, ἦν τοσοῦτον αἰ συμπολίτιδες αὐτῆς καὶ οἱ τῆς τότε ἐποχῆς τοσοῦτον κατηγορήσαν, τοσοῦτον ἐξέβρισαν, τοσοῦτον ἀνεθεμάτισαν, ἔπταιεν; ἔπταιε, διότι κατέπεισεν εἰς βάρβαρον, ὃ δὲν προεῖδεν; Ἄλλ' ἐξετάσωμεν:

ἠγέρθη τότε τοσοῦτος σάλος, ὅταν ἡ Σμύρνα ἐρασθεῖσα τοῦ πατρὸς αὐτῆς (!) διέβρῆξε τὰ στήθη αὐτῆς; καὶ ἀπέσπασε τὴν καρδίαν τῆς αὐτοχειριασθεῖσα; Ἡ Βιβλὶς δὲν εἶναι μοναδικὴ εἰς τοιοῦτον ἔρωτα. Ἀφίνομεν τὰς νεωτέρας μυθιστορίας, γεμούσας ἀνοσιῶν ἐρώτων. Ἐκ τῆς ἀρχαίας παραδόσεως μανθάνομεν ὅτι ὁ Σαλμωνεύς ἐθρήνησεν ἀποθανοῦσαν τὴν θυγατέρα του, ἣτις ἐρασθεῖσα αὐτοῦ καὶ αἰσχυνομένη ἀπέθνηκεν, ὅτι ἔως ἀνοσίως ὑπῆρξε ποτὲ μεταξὺ τοῦ Μακαρέως Κανᾶκη καὶ τῆς ἀδελφῆς του καὶ ἄλλους ἔρωτας ὅλως παραδόξους καὶ παρὰ φύσιν.

Ἄλλ' ἃς ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν διήγησιν. Ἐνταφιάσαντες δημοτελέστατα τὴν Βιβλίδα, ἐφρόντισαν οἱ γονεῖς τῆς μετὰ τινος ὥρας νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ μέρος, ὅπου αὕτη εἶχεν ἐνεργήσαι τὸν ἴδιόν τῆς θάνατον. Ἀνευρόντες τὰς κηλίδας τῶν αἱμάτων ἔφθασαν ὑπ' αὐτῶν ὀδηγούμενοι εἰς τὸ ὀλέθριον ἐκεῖνο δένδρον, εἰς τοῦ ὀπίου τοὺς κλάδους εἶχον ἀπομείνει αἱ χρυσόξανθοι τρίχες τοῦ θύματος ἐκεῖνου. Παρ' ἐλπίδα εὐρον νωπὸν ἐτι τὸ μέρος τῆς γῆς, εἰς ὃ εἶχον καταπέσει τοιαῦτα δάκρυα καὶ αἵματα καὶ τρίχες καὶ τὰ περιέχοντα αἱμόφυρα τῶν ἐνδυμάτων καὶ ὁ ἐξορμηθεὶς ὀφθαλμὸς.

Ὁ Μίλητος διέταξε νὰ σιάψωσιν ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὅπως λάβῃ τὴν πολυτίμιον αὐτῆ, ἀλλ' ἀπεγῆθῆ ἐκείνην ὕλην. Μετ' ἐκπλήξεως δὲ εἶδον ὅτι μόλις ἔσκαψαν ὀλίγον, ἀνέβλυσε διαυγέστατον ὕδωρ. Τὸ ὀλίγον κατ' ἀρχὰς, ὡς τὰ δάκρυα, ὕδωρ διὰ τῆς σκαπάνης μετεβλήθη εἰς πηγὴν, ἦν ὀνόμασαν οἱ ἐγγύωροι κατακλήτως: *Δάκρυον τῆς Βιβλίδος*. Ἡ πηγὴ αὕτη διετηρήθη, ὡς λέγουσιν, ἐπὶ πολὺν χρόνον, δροσίζουσα τὸν ξηρὸν λάρυγγα τῶν διαβαινόντων κυνηγῶν ἢ ὀδοιπόρων καὶ κατευνάζουσα τὴν δίψαν τῶν ποιμνίων καὶ λοιπῶν ὀρεσιβίων ζώων.

Ὁ δὲ Καῦνος, τυπτόμενος ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἀνεχώρησε τὴν αὐτὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου τῆς Βιβλίδος, χωρὶς νὰ σταθῇ καὶ νὰ πῆ καὶ αὐτός ἐκ τῆς διαυγέστατης ἐκείνης πηγῆς τοῦ *Δακρυοῦ τῆς Βιβλίδος*.

Περιεπλανήθη δὲ ἐπὶ πολὺν χρόνον ὀδυρόμενος καὶ πολλὰκις κινούμενος πρὸς αὐτοχειρίαν.

Ἄλλ' ὅσον πάλιν καὶ ἂν ὑπῆρχε με-

γάλη ἢ ὀδύνη του, ἐμαρτιάθη, ἵνα μὴ εἶπω, παρήλας μετὰ τινος χρόνον. Καθότι εἴθε εἰς τὰ μέρη τῆς Λυκίας καὶ ἰδὼν παρὰ τὸν ποταμὸν Κάλβυδα τῆς πηγῆς καλλίμορφον, λουομένην, ὁμοιάζουσαν τὴν ἀναδυομένην Ἀφροδίταν, καὶ Προνήν καλλουμένην τὴν ἔλαβε σύζυγον. Λέγουσιν ὅμως ὅτι αὕτη παρουσιασθεῖσα εἰς αὐτὸν, τὸν παρώτρυνε νὰ τὴν λάβῃ, εἰπούσα ὅτι ἐκ χρησμοῦ ὑπεχρεῖτο εἰς αὐτόν. Καὶ ἀπέκτησε μὲν υἱὸν τὸν Λίγαλλον, ἀλλὰ φαίνεται εἴτε ἐκ τῆς ἀναμνήσεως τοῦ παλαιῦ πρὸς τὴν ἀδελφὴν του ἔρωτος, εἴτε ἐκ τῶν ἐλέγχων τοῦ συνειδήτου του, κατέστρεψε τὸν βίον ἐν ὀδύνη καὶ ἀλλοιότητι. Ἄλλὰ καὶ ὁ υἱὸς του Λίγαλλος δὲν ὑπῆρξε τοσοῦτον εὐτυχῆς, καθότι κτίσας πόλιν παρὰ τὸν ποταμὸν Κάλβυδα, Καῦνον κληθεῖσεν, εἶδεν ὅτι μᾶλλον Νευρούπολιν ἔπρεπε νὰ τὴν ὀνομάσῃ· καθότι τὸ χρώμα τῶν κατοίκων τῆς Κοῦνου καὶ διὰ τὴν ὑπερβολικὴν θερμότητα, καὶ διὰ τὴν δυσκρασίαν τῆς ἀτμοσφαιρῆς, καὶ τὰ λιμνάζοντα ὕδατα, ὅς καὶ διὰ τὴν πληθύν τῶν ὑπερῶν, δὲν διέφερε τῆς νεοκτικῆς χροιάς. Λέγουσι μάλιστα ὅτι ὅτε ὁ κινουομένης Στρατόνικος, ἐκπεσὼν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα εἶδε τὰ χλωμὰ ἐκείνων πρόσωπα, καγγάσας ἀνεφώνησεν εἰρωνικῶς:

Ὅμη περ γούλων γενεῆ, τοιῆδε καὶ ἀνδρῶν.

Καὶ ἐνόησε τὰ ὄχρα καὶ ξηρὰ τοῦ φθινοπώρου φύλλα.

Ἄλλ' οἱ νεκροὶ οὗτοι ζῶντες ἄστοι τῆς Καῦνου ἔσκαψαν αὐτὸν εὐφρέστατα εἰπόντες: «Καὶ πῶς δύνασαι νὰ εἶπῃς νοσηρὸν τόπον, ἐκεῖνον εἰς ὃν καὶ οἱ νεκροὶ αὐτοὶ περιπατοῦσι;» Τόπος ὅστις ἔχει Λαζάρου νεκροὺς πολίτας καὶ ζῶντας, ὡς οἱ λοιποὶ, φαντασθῆτε πῶς θὰ ἦτο! Ὅθι ἦτο αὐτὴ ἢ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑποσχομένη νεκρανάστασις, τὴν ὁποῖαν χάπτουν ὡς κερᾶσιον οἱ φιλόθησκοι καὶ οἱ ὅσοι καλόγηροι.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

ΧΡΗΣΙΜΕΥΩΝ ΚΑΙ ΩΣ ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Ἴσως εἶπει τις ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν μου ὅτι ἀντὶ ἱστορίας μιᾶς παροιμίας, ἱστορίαν εἰδὸς ἀνοσίως ἔρωτος ἐκθέτω ἐν τῷ

ανά χείρας διηγηματίω, πράττων ὅτι πολλάκις θεατρικαί τινες ἐταιρίαι, μάλιστα ξέναι, ποιοῦσιν, ἄλλα μὲν διὰ προκηρύξεως προαγγέλλουσαι, ὅπως προσελκύσωσι θεατὰς, καὶ ἄλλα κυρίως ἐκτελοῦσαι, ὡς συνέβη ἐσπέραν τινὰ ἐσχάτως ἐν τῷ Ἀθηναϊκῷ θεάτρῳ ὑπὸ τινος θιάσου λορεττῶν καὶ γριζεπτῶν, καὶ ἄλλων λεγομένων ἡθοποιῶν. Ἀλλ' ὁ ἀναγνούς τὴν ἱστορίαν ταύτην εἶδεν ὅτι διὰ τῆς ἐξιστορήσεως τοῦ ἀδελφικοῦ ἐκείνου ἔρωτος, ἐξιστόρησα τὴν γέννησιν αὐτῆς τῆς παροιμίας.

Ἡ Βιβλίς καταβᾶσα εἰς τὸν τάφον ἐπέσυρε μεθ' ἑαυτῆς ἀπείρους ψεκτικὰς καὶ πικρὰς ἐπικρίσεις καὶ βλασφημίας τῶν συγχρόνων καὶ μεταγενεστέρων αὐτῆς. Τοῦ Καύνου τὸ ὄνομα μετ' ἀποστροφῆς ἐπροφέρετο ὑπ' αὐτῶν καὶ ἡ παροιμιώδης φράσις *Καῦνιος ἔρωσ καὶ αἰ συγγενεῖς αὐτῆ ἔρᾳ ὡς ὁ Καῦνος* κτλ. περιεφέροντο συχνὰ εἰς τὰ στόματα ἐκείνων, λεγόμεναι τότε ἐπὶ παντός θανάτου, προερχομένου ἐξ ἔρωτος θερμοῦ ἢ ἄλλου μεγάλου δυστυχήματος. Καὶ φαίνεται μὲν ὅτι ἔκκαμε μικρὸν γῦρον ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐποχῇ ἡ παροιμία αὕτη, ἀλλὰ μὴ ἐκτανθεῖσα εἰς τὰς περιηγήσεις τῆς, περιωρίσθη εἰς ὀλίγας πόλεις, κατὰ σιτιέπειαν εἰς ὀλίγα στόματα καὶ βαθυηδὸν ἐξέλιπε, καὶ ἐτάφη εἰς τὸ μέγα ταφεῖον τῆς Λήθης, ἐξ οὗ δὲν δύναται τις πλέον νὰ τὴν νεκραναστήσῃ ὡς ὁ Χριστὸς τὸν Λάζαρον.

ΤΕΛΟΣ.

ΤΙΜ. ΑΜΠΕΛΑΣ.

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ

ΥΠΟ ΒΙΚΤΟΡΟΣ ΟΥΓΟΥ.

Θλιβερὰ τελετὴ ἤνωνεν εἰς τὸ κοιμητήριον τῶν Ἀνεξαρτήτων τοὺς συγκεκνημένους κατοίκους τῆς Γκερνεσέης. Ἐκήδευον νέαν κόρην τὴν ὁποῖαν ὁ θάνατος ἤρπασεν ἐκ τοῦ μέσου τῶν οικογενειακῶν ἡδονῶν καὶ τῆς ὁποίας ἡ ἀδελφὴ εἶχε νυμφευθῆ πρὸ ὀλίγων ἐβδομαδίων.

Ἴδου ὁ λόγος τὸν ὁποῖον ὁ Βίκτωρ Οὔγος ἐξεφώνησεν ἐπὶ τοῦ προώρου ἀνοιγέντος ἐκείνου τάφου.

« Ἐντὸς ὀλίγων ἐβδομαδίων ἐνησχολήθημεν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν ἐνυμφεύσαμεν τὴν μὲν καὶ ἰδοὺ ἐνταφιάζομεν τὴν ἄλλην. Ἴδου ἡ αἰωνία ταλάντευσις τῆς ζωῆς. Κλίνωμεν τὸ μέτωπον, ἀδελφοί μου, πρὸ τῆς αὐστηρᾶς εἰμαρμένης.

« Κλίνωμεν μετὰ τῆς ἐλπίδος ταύτης. Οἱ ὀφθαλμοί μας ἐπλάσθησαν διὰ νὰ κλαίωσιν ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ βλέπωσιν· ἡ καρδιά μας ἐπλάσθη διὰ νὰ πάσχη ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ πιστεύῃ. Ἡ πίστις εἰς ἄλλην τινὰ ὑπαρξίν πηγάζει ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ ἀγαπᾶν. Μὴ λησμονώμεν ὅτι ἐν τῷ πολυκυμάντῳ τούτῳ βίῳ ἀλλὰ βασιζομένῳ ἐπὶ τῆς ἀγάπης ἡ καρδιά εἶναι ἡ ἀγαπῶσα. Ὁ υἱὸς εἶναι βέβαιος ὅτι θὰ ἐπανεύρῃ τὸν πατέρα του· ἡ μήτηρ δὲν συγκατατίθεται νὰ ἀπολέσῃ τὸ τέκνον τῆς. Ἡ ἄρνησις αὕτη τοῦ μηδενὸς εἶναι τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἀνθρώπου.

« Ἡ καρδιά δὲν δύναται νὰ ἀπατηθῇ. Ἡ σὰρξ εἶναι ὄνειρον· διαλύεται· ἐὰν ἡ ἐξάτμισις αὕτη ἦτο τὸ τέλος τοῦ ἀνθρώπου, τότε πᾶσα ἐξαγίασις θὰ ἀφηρεῖτο ἀπὸ τὴν ὑπαρξίν μας· δὲν ἀρκούμεθα ἐν τῷ καπνῷ τούτῳ ὅστις εἶναι ἡ ὕλη, θέλωμεν βεβαιότητα. Ὅστις ἀγαπᾶ ἠξέυρει καὶ αἰσθάνεται ὅτι οὐδὲν στήριγμα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀγαπᾶν, ἴσον ζῆν πέραν τῆς ζωῆς. Ἄνευ τῆς πίστεως ταύτης, κανὲν βραθὺ δῶρον τῆς καρδίας δὲν θὰ ἦτο δυνατόν· ἀγαπᾶν, ὅπερ εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ ἦτο κόλασις. Ὁχι! ἀς τὸ εἴπωμεν μεγαλοφώνως: τὸ ἀγαπᾶν πλάσμα ἀπαιτεῖ τὴν ἀθάνατον ὑπαρξίν. Ἡ καρδιά ἔχει ἀνάγκην τῆς ψυχῆς.

« Ἐν τῷ φρετέρῳ τούτῳ ὑπάρχει καρδιά, καὶ ἡ καρδία αὕτη ζῆ. Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν, ἀκούει τοὺς λόγους μου.

« Ἡ Αἰμυλία Πυτρῶν ἦτο τὸ γλυκὺ καύχημα σεβαστῆς καὶ πατριαρχικῆς οικογενείας. Οἱ φίλοι αὐτῆς καὶ οἱ συγγενεῖς εἶχον ὡς γοητείαν τὴν χάριν τῆς καὶ ὡς ἑορτὴν τὸ μειδιάμα τῆς. Ἦτο ὡς ἄνθος χαρᾶς ἀνοικτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ. Ἀπὸ τῆς κοιτίδος, ὅλαι αἱ τρυφερότητες τὴν περιεκύκλουν, ἠύξανεν εὐτυχῆς, καὶ δεχομένη

τὴν εὐτυχίαν τὴν ἀνταπέδιδεν ἀγαπωμένη, ἠγάπα. Ἀπῆλθε.

« Ποῦ ἀπῆλθεν; εἰς τὴν σκιάν; Ὁχι.

« Ἡμεῖς εἴμεθα εἰς τὴν σκιάν. Αὐτὴ εἶναι εἰς τὸ φῶς.

« Εἶναι εἰς τὴν ἀκτινοβολίαν, εἰς τὴν ἀλήθειαν, εἰς τὴν πραγματικότητα, εἰς τὴν ἀντάμειψιν. Αἱ νεκρὴ αὐτὰ νεκρὴ αἵτινες οὐδὲν κακὸν ἐποίησαν κατὰ τὸν βίον εἰσὶν εὐπρόσδεκτοι ἐν τῷ τάφῳ, καὶ ἡ κεφαλὴ τῶν ἀναβαίνει ἡρέμα ἐκτὸς τοῦ λάκκου πρὸς μυστηριώδη τινὰ στέφανον. Ἡ Αἰμυλία Πυτρῶν ἀπῆλθεν ἐκεῖ ὑψηλὰ νὰ ζητήσῃ τὴν ὑπερτάτην γαλήνην, τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἀθῶων ὑπάρξεων. Ἀπῆλθεν ἡ νεότης πρὸς τὴν αἰωνιότητα, ἡ καλλονὴ πρὸς τὸ ἰδεώδες, ἡ ἐλπίς πρὸς τὴν βεβαιότητα, ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ ἄπειρον, ὁ μαργαρίτης πρὸς τὸν ὠκεανὸν, τὸ πνεῦμα πρὸς τὸν Θεόν.

« Ὑπαγε, ψυχὴ!

« Τὸ θαῦμα τῆς μεγάλης ταύτης οὐρκνίας ἀναχωρήσεως τὴν ὁποῖαν καλοῦσι θάνατον, εἶναι ὅτι οἱ ἀναχωροῦντες δὲν ἀπομακρύνονται ποσῶς. Εὐρίσκονται ἐν κόσμῳ φωτεινῷ ἀλλὰ παρίστανται ὡς μάρτυρες συγκεκνημένοι ἐν τῷ ἐρεβώδει ἡμῶν κόσμῳ. Εἶναι ὑψηλὰ, ἀλλὰ καὶ πλησιέστατα. Ὁχι! ὅστις καὶ ἂν ἦσαι, ὅστις καὶ ἂν εἶδες ἐξαρνηζόμενον ἐν τῷ τάφῳ τὸ ἀγαπητὸν σου ὄν, μὴ νομίσης ὅτι ἐγκατελείφθης παρ' αὐτοῦ. Εἶναι πάντοτε ἐκεῖ, εἶναι πλέον ἢ ἄλλοτε ἐγγύτερον σοῦ. Ἡ καλλονὴ τοῦ θανάτου, εἶναι ἡ παρουσία. Παρουσία ἀνεκφραστοῦ τῶν ἀγαπωμένων ψυχῶν αἵτινες προσμειδιῶσιν εἰς τοὺς δακρύοντας ὀφθαλμούς μας. Τὸ κλαίονον ὄν ἐξηρνήσθη, ἀλλὰ δὲν ἀνεχώρησε. Δὲν βλέπομεν πλέον τὸ γλυκὺ πρόσωπόν του. . . Αἰσθανόμεθα ὅτι εἴμεθα ὑπὸ τὰς πτέρυγὰς του. Οἱ νεκροὶ εἶναι ἀόρατοι ἀλλ' ὄχι ἀπόντες.

« Ἀς ἀποδώσωμεν δικαιοσύνην εἰς τὸν θάνατον. Μὴ ὦμεν ἀχάριστοι πρὸς αὐτόν. Δὲν εἶναι, ὡς λέγουσι, κατάβρευσις καὶ ἐνέδρα. Εἶναι πλάνη νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἐδῶ, ἐν τῇ σκοτίᾳ ταύτῃ τοῦ χείνοντος βόθρου, τὸ πᾶν χάνεται· ἐξ ἐναντίας τὸ πᾶν ἐδῶ ἐπανευρίσκεται. Ὁ τάφος εἶναι τόπος ἀνταποδόσεως. Εἶδῶ ἡ ψυχὴ ἐπαναδράττει τὸ ἄπειρον· ἐδῶ ἐπανακτᾷ τὴν πληρότητα αὐτῆς· ἐδῶ ἐπανακτᾷ τὴν

μυστηριώδη φύσιν αὐτῆς· λίσσεται ἀπὸ τοῦ σώματος, λίσσεται ἀπὸ τῆς ἀνάγκης, λίσσεται ἀπὸ τοῦ βόθρου, λίσσεται ἀπὸ τοῦ πεπρωμένου. Ὁ θάνατος εἶναι ἡ μεγίστη τῶν ἐλευθεριῶν. Εἶναι ἐπίσης ἡ μεγίστη τῶν πρῶτων. Ὁ θάνατος εἶναι ἡ ἀνάγκη σὺν παντὸς ζήσαντος εἰς μαθηδὴν ὑπερτέραν. Ἀνάγκη καταπλακτικὴ καὶ ἱερή. Ἡ κάστος λαμβάνει τὴν ἀλήθειάν του. Ἡ πᾶν μεταμορφῶσται ἐν τῇ φωτὶ καὶ διὰ τοῦ φωτός. Ὅστις τίμιος μόνον ἦτο ἐπὶ τῆς γῆς γίνεσται ὄρατος, ὅστις ἦτο ὄρατος, μόνον γίνεσται θεός, ὅστις ἦτο θεός, γίνεσται ἀγαθός.

« Καὶ τόρα, ἐγὼ ὅστις ὄμιλῳ, διατί εἶμαι ἐνταῦθα; τί φέρω εἰς τὸν τάφον τοῦτον; τίμι δίκαιωματι ἀποστεινῶ τὸν λόγον πρὸς τὸν θάνατον, τίς εἶμαι; Οὐδέν. Ἀπατόμαι, εἶμαι τι. . .

Εὐλόγη τὸν τάφον τοῦτον.

« Εὐλόγη τὸ εὐγενές καὶ χάρμεν ὄν ὑπερκατετέθη εἰς τὸν τάφον τοῦτον. Ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀπαντῶμεν ὅσταις· ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀπαντῶμεν ψυχὰς. Ἡ Αἰμυλία Πυτρῶν ὑπῆρξε μίαν τῶν συναντωμένων ταύτων ψυχῶν. Τῇ πληρόνῳ τὸν φόρον τῆς παρερηρηθείσης ἐξορίας. Τὴν εὐλογῶ ἐν τῷ σκοτεινῷ ἐδάθει. Ἐν ὀνόματι τῶν θλιψῶν ἐπὶ τῶν ὁποῖων ἠδέως ἀκτινοβολᾷ, ἐν ὀνόματι τῶν δοκιμασιῶν τῆς εἰμαρμένης, παρεκθεισῶν πλέον δι' αὐτήν, ἐξασπασθῶσιν δι' ἡμᾶς, ἐν ὀνόματι παντός ὅ,τι ἠλπίσεν ἄλλοτε καὶ παντός ὅ,τι ἀπολαύει σήμερον, ἐν ὀνόματι παντός ὅ,τι ἠγάπησεν, εὐλογῶ τὴν νεκρὴν ταύτην, τὴν εὐλογῶ ἐν τῇ καλλονῇ τῆς, ἐν τῇ νεότητι, ἐν τῇ γλυκύτητι, ἐν τῷ βίῳ αὐτῆς καὶ ἐν τῷ θανάτῳ τὴν εὐλογῶ ἐν τῇ λευκῇ ἐνταφίῳ ἐσθλήτι, ἐν τῇ οἰκίᾳ τὴν ὁποῖαν ἀφίνει ἔρημον, ἐν τῷ φρετέρῳ αὐτῆς τὸ ὁποῖον ἡ μήτηρ ἐκάλυψε δι' ἀνθρώπων καὶ τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς μέλλει νὰ καλύψῃ δι' ἀστέρων! »

ΒΙΚΤΩΡ ΟΥΓΟΣ.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΤΩ ΔΑΦΝΗΦΟΡΠΣΟΝΤΙ.

(Εκ τῶν Μύρτων.)

Ἐάν τὴν δάφνην ἀγαπῶ, ἂν θέλω νὰ κομίσῃ
τὸ ἄδοξόν μου μέτωπον εἰς κλάδος τῆς γλωφῆς,
ἀλλὰ ἡ λύρα δὲν τολμᾷ ἐκείνην νὰ ζητήσῃ·
δὲν εἶμαι δάφνης ἄξιος οὐδ' ἤλθεν ὁ καιρός.

Σὺ ἔμεις τῶρ' ἀγέρωχος τὴν νίκην θὰ φορέσῃς
καὶ ἐὰν σ' ἐπικροτήσωσιν οἱ κύκλω θεαταί,
ἐπὶ τὰς χεῖρας τῆς μητρὸς τὴν δάφνην θ' ἀναθήσῃς,
καθὼς εἰς τοὺς θεοὺς αὐτῶν οἱ πάλαι νικηταί.

Καὶ πολίτρυχος αὐτῇ τοὺς νέους σοῦ κροτάφους
θὰ στέψῃ μ' ἐν τῆς φίλημα καὶ μίαν τῆς εὐχῆν,
ὅπου πατήσῃς θ' ἀσπασθῇ τὸ χῶμα τοῦ ἰδάφους
καὶ θὰ σε βραῖνη μὲ πικρὴν εὐλογιῶν βροχῆν.

Θὰ θέσῃ εἰς τὴν κόμην σου τὸν στέφανον καὶ πάλιν,
γελῶσα δακρυβέν δὲ σεμνὴ θὰ γαυριᾷ,
θὰ σοὶ παρέχῃ ἕξαλλος τὴν μητρικὴν ἀγκάλην,
ἐν ᾧ τὸ πλῆθος περὶ σὲ τὸ «εὐγε» θὰ βοᾷ.

Λεπτῆς μετᾶξῃς φέρουσα νεόστροφον ταινίαν,
εἰς τὴν ἐπὶ τῆς κλίνης σου εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ
θὰ δέσῃ μὲ εὐλάβειαν ἢ μήτηρ γυναικίαν
τὴν δάφνην τὴν δοξάζουσαν τοῦ φίλου νικητοῦ.

Συγχώρει τὴν χαρὰν αὐτῆς καὶ τὴν ὑπεροψίαν.
Σεμνύνει ὅτι νικητὴν ἐγέννησεν υἱόν,
αἰσθάνεται ἀνοψωσιν, παλμοὺς, εὐδαιμονίαν,
καὶ ἀντὶ τοῦ εὐχαριστεῖ ἐκείνη τὸν Θεόν.

Ἄλλ' ἂν τυχὸν ἢ μέγαίρε σοὶ ἤρπασ' εἰμαρμένην
τὴν σὴν μητέρα, τὸ στοργῆ ἡμᾶς λατρεῖον ὄν,
οὐδὰ πατὴρ παρ' ἄλλοις πρὸς σε νικῶντα βραίνει
κ' εὐρίσκ' ἢ δάφνην ἔρημον τὸν οἶκον καὶ κενόν,

Εἰς τὸν σφυρὸν τοῦ τάφου τῶν πρὶν ταύτην ἀναρτήσῃς
καὶ μαρτυρῆσαι ἐκ τῆς πνοῆς ἀώρων τῶν νεκρῶν,
ἐλθέ μικρὸν, τῆς δάφνης σου τῆς μὴπω ξηρανθείσης
νὰ θέσω εἰς τὴν κόμην σου τὸν κλάδον τὸν γλωφόν.

ΣΠΥΡΙΑΔΩΝ Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

ΤΟ ΑΝΘΟΣ ΤΗΣ ΑΛΟΥΣ.

(Συνέχεια, ἴδε φυλλ. 92).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Ὅταν ὁ 'Ρεδ 'Ράλφ ἔκλεισε τὴν κατα-
πακτὴν, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἔβριψε τόσον
ἐπιθεξίως τὸν κονικλοτρόφον, ὁ κακοῦργος
εὐρέθη εἰς σκοτίαν σχεδὸν ἐντελή. Εἶχε
θλάσει τὴν κνήμην. Ὁ πόνος, ἡ σκοτία,
αἱ τύψεις τοῦ συνειδότος τὸν ἔφερον εἰς
τρομερὰν ἀπελπισίαν, ἣτις ἔφθασε μέχρι
παραφροσύνης ὅταν ἤσθάνθη ὅτι περιεκυ-
κλοῦτο ἀπὸ εἰδεχθῆ ἔντομα.

Ἄς τὸν ἀφήσωμεν παραδεδωμένον εἰς
τὸν τρόπον ὅτι θὰ κατεβιβρώσκητο ζῶν,
καὶ ἄς μεταβῶμεν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Κ.
Ἐλβορθου ὅπου ἦσαν ὁ 'Ρεδ 'Ράλφ καὶ ὁ
Ζός Βέαν.

— Λοιπὸν, μικρὲ μου, εἶπεν ὁ συμ-
βολιογράφος, εἶσαι βέβαιος ὅτι οἱ τε-
λευταῖοι ἐνοικιάτορες τῆς Κρόμβελ-Χάουζ
ἀφῆκαν τὴν οἰκίαν, καὶ ὅτι μόνος ὁ κονι-
κλοτρόφος ἔμεινεν;

Ὁ 'Ράλφ ἀπεκρίθη διὰ καταφατικῶ
κινήματος τῆς κεφαλῆς συνοδευομένου ὑπὸ
μειδιάματος.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐκάλεσαν τὸν
Κ. Ἐλβορθου διὰ κατεπεύγουσαν ὑπόθεσιν,
καὶ ἐξῆλθεν ἀφίνων ὁμοῦ τοὺς δύο φίλους.

— Μήπως ἔκλεισε τὸν κονικλοτρόφον
εἰς κανὲν δωμάτιον τῆς παλαιᾶς οἰκίας;
ἐπανέλαθεν ὁ Ζός.

— Ὄχι, ὄχι· δὲν εἶναι εἰς δωμάτιον.

— Ποῦ εἶναι λοιπὸν;

— Εἰς τὴν καταβόθραν μου.

Καὶ ὁ ἀνθρωπίσκος ἤρχισε νὰ χορεύῃ
εἰς τὸ δωμάτιον αἰσθανόμενος εὐχαρίστη-
σιν διὰ τὴν ἐπιτηδειότητα μεθ' ἧς ἐπα-
γίδευσεν τὸν ἐχθρὸν του. Τοιαύτη ἦτο ἡ
εὐθυμία του ὥστε παρῆλθον πολλὰ λε-
πτὰ μέχρις οὗ ὁ Ζός δυνηθῆ νὰ λάβῃ παρ'
αὐτοῦ ἐξήγησιν ἀποχρῶσαν τῶν συμβάντων.

— Καὶ πότε συνέβησαν αὐτά;

— Χθές.

— Καὶ ἔκτοτε ἔμεινε χωρὶς νὰ φάγῃ
καὶ χωρὶς νὰ πῆ;

Ὁ 'Ράλφ ἀπεκρίθη καταφατικῶς,

Ὁ ἀγαθὸς χωρὶς δὲν ἀντέσχεν εἰς τὴν

ιδεῖαν ὅτι ὁ Σίδελερ ἔμεινεν ἄνευ βοηθείας,
τὴν κνήμην ἔχων τεθλασμένην. Ἐκτὸς τού-
του δὲν ἔπρεπε νὰ ἀποθάνῃ, διότι αἱ κα-
ταθέσεις του ἔμελλον σημαντικῶς νὰ δικ-
φωτίσωσι τὴν δικαιοσύνην. Ἐπρότεινε λοι-
πὸν νὰ περιμείνωσι τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ
Κ. Ἐλβορθου.

— Δὲν φρονῶ ὅτι ἔχει τὴν κνήμην
σπασμένην, ἐγγύλλισεν ὁ 'Ράλφ. Πιστεύω
ὅτι ἤθελε μόνον νὰ με τρομάξῃ. Ἐπῆδη-
σα πολλάκις ἀπὸ αὐτὸ τὸ ὕψος χωρὶς νὰ
πάθω τίποτε.

Ὁ Ζός δὲν τὸν ἀφῆκε νὰ ἐξακολουθή-
σῃ, καὶ με ὄλους τοὺς ἀγῶνας τοῦ 'Ράλφ,
ὅστις ἤρχισε νὰ λυπῆται διότι τῷ διηγήθη
τὰ συμβάντα, ἀπεφάσισε νὰ ἀναχωρήσῃ
ἀμέσως διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν κονικλο-
τρόφον.

Ἀφήσας διὰ τὸν Κ. Ἐλβορθου ἐπιστο-
λὴν ἐν ἣ τῷ ἐξήγει τὸ αἴτιον τῆς ἀπου-
σίας του, ἐξῆλθεν ἀμέσως καὶ διευθύνθη
πρὸς τὴν σκηνὴν τῶν τελευταίων του συμ-
θεσηκότων.

Ἐπρότεινε νὰ λάβῃ ὄπλα, γνωρίζων
ἐκ πείρας ὅτι ὁ Βίλλ Σίδελερ ἦτο κακός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Τὸ ἄτομον τὸ ὁποῖον ἐκάλεσε τὸν Κ.
Ἐλβορθου ἦτο ὁ ἀρχαῖος ὑπὸ τῆς τοῦ λο-
χαγοῦ Ἐλτωνος, φυλακισθεὶς εἰς τὴν Νευ-
γάτην διὰ κλοπὴν πραγμάτων ἐκ τῆς οἰ-
κίας τῆς λέδης Μομβράυ, τῆς τελευταίας
κυρίας του. Εἶχε συλληφθῆ κατὰ τὴν ἀ-
πουσίαν ταύτης, ἣτις ἀναμφισβότως ἤθελε
διστάσει νὰ τὸν καταμηνύσῃ. Ἦτο ἡ ἐπο-
χὴ καθ' ἣν ἐβασίλευεν ὁ προσφιλὴς γη-
ραῖος Γεώργιος Γ' καὶ καθ' ἣν ἀπηγγε-
νίζοντο οἱ ἔνοχοι καταχρήσεως ἐμπιστο-
σύνης, κλοπῆς, πλαστογραφίας καὶ πολ-
λῶν ἄλλων ἐγκλημάτων, τὰ ὁποῖα ὁ νό-
μας τιμωρεῖ ὀλιγώτερον αὐστηρῶς σήμερον.

Διὰ τοῦτο λοιπὸν ὁ κακοῦργος ἐμερί-
μνα περὶ τῆς σωτηρίας του.

— Ἴσως, εἶπεν εἰς τὸν Κ. Ἐλβορθου,
ἴσως μεταξὺ τῶν πραγμάτων τὰ ὁποῖα
συνέβησαν πρὸ ἑξ μηνῶν, θὰ εὐρωμέν τι
τὸ ὁποῖον θὰ σᾶς ὑποχρέωσιν νὰ με σώ-
σετε.

— Τὸ βέβαιον εἶναι, ἀνδρεῖέ μου, εἶ-
πεν ὁ Κ. Ἐλβορθου, ὅτι ἡ ἀπόδοσις τῶν
κλοπιμαίων δὲν θὰ σε σώσῃ.

— Τὶ πρέπει λοιπὸν νὰ κάμω;

Ὁ νομικὸς ὑψώσε τοὺς ὤμους.

— Ἐάν σᾶς παρέδιδά τὸν συνταγμα-
τάρχην καὶ τὴν λέδην Μομβράυ; ἠρώτη-
σεν ὁ ὑπὸ τῆς.

Ὁ Κ. Ἐλβορθου ἐκύωπε.

— Ἐάν κατώρθωσα νὰ ἐπανεῦρεται τὴν
ἀπολεσθεῖσαν διαθήκην τοῦ σὲρ Οὐίλλιαμ;
ἢ αὐτὴ σιωπῆ.

— Ἐάν ἔθετα εἰς τὴν ἐξουσίαν σᾶς
τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου ὅστις σᾶς ἔκλε-
ψεν αὐτὴν τὴν διαθήκην;

— Ναι, ἀπεκρίθη ὁ νομικὸς μετὰ στα-
θερότητος. Παράδοξόν μοι τὸν συνταγμα-
τάρχην καὶ τὴν λέδην Μομβράυ· ἀνκά-
λυψε τὴν διαθήκην τοῦ δολοφονηθέντος
φίλου μου· ἀπόδειξόν μοι τὴν ταυτότητα
τοῦ κακούργου ὅστις με τὴν ἔκλεψε, καὶ
μολονότι θὰ ἐντραπῶ νὰ λυτρώσω ἀπὸ τὴν
ἀγχόναν τοιοῦτον ἐλεεινὸν ὡς σὲ, μολα-
ταῦτα θὰ σε σώσω.

Ὅσονδήποτε παράδοξος καὶ ἂν ἐφί-
νετο ἡ ὑπόσχεσις αὐτῆ, ὁ Κ. Ἐλβορθου ἠ-
δύνατο ἐξαιρέτα νὰ τὴν ἐκτελέσῃ. Ὁ ὑπὸ
τῆς ὑπέδειξε διὰ τῶν λόγων τοῦ ὅτι
ἠδύνατο νὰ ἐπανεῦρη τὴν κίβωτον τὸ ὁ-
ποῖον ἐκλάπη ἀπὸ τὴν γλῆξιν τοῦ λοχα-
γοῦ Ἐλτωνος, ἐν τὸν ἐβεβαίουν ὅτι θὰ
τῷ ἐχαρίζετο ἡ ζωὴ καὶ ὁ σὲρ Ζάσπερ
Πέπερ πολλάκις εἶχε συμβουλευθῆ τὸν
Κ. Ἐλβορθου πῶς νὰ ἐπανακτήσῃ τὰ κλη-
πένητα αὐτοῦ ἀντικείμενα ἀπορεύγων τὸ
σκάνδαλον ὅπερ ἤθελε παραγάγῃ προφα-
νῶς τοιαύτη δίκη.

Ἀφοῦ ἔμειναν σύμφωνοι περὶ τούτου, ὁ
Κ. Ἐλβορθου προσεκάλεσεν ἕνα δικαστι-
κὸν ἄρχοντα, ἐνώπιον τοῦ ὁποῖου ὁ πρῶτος
οἰκονόμος τῆς λέδης Μομβράυ ὄχι μόν-
ον κατηγορεῖ τὴν κυρίαν ταύτην καὶ
τὸν μακαρίτην λοχαγὸν Ἐλτωνα ἐπὶ συν-
νοχῆ εἰς τὴν ἀρπαγὴν τῆς διαθήκης, ἀλλ'
ἐκτὸς τούτου ἐφάνέρωσεν ὅτι ὁ κονικλο-
τρόφος ὀλίγον ἔλειψε τὰ φανεύσῃ τὸν Κ.
Ἐλβορθου.

Ἡ τελευταία αὐτῆ πληροφορία ἦτο πο-
λυτιμωτέρα τῆς πρώτης. Πρὸ πολλοῦ ὁ
Κ. Ἐλβορθου ἐζήτησε μέσον τι διὰ νὰ λάβῃ
τὸν Βίλλ Σίδελερ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του.
Τὸν εἶχεν ὑπὸ τῆς αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς
δολοφονίας· τὴν ἦτο βέβαιος, καὶ ἠσθά-
νετο ὅτι τὸν ἐκράτει ἐπίσης ἀσφυλιῶς ὅσον
ἐάν ἦτο ἐντὸς τῶν τειχῶν τῆς Νευγάτης.

Ὁ δικαστικὸς ἀρχὼν οὐδὲν ἔδωκεν ἄλλο πλὴν νὰ ἐκδώσῃ ἐνταλμα συλλήψεως κατὰ τοῦ κονικλοτρόφου. Ἀλλὰ διὰ τὴν λέβην Μομβράϊ, ἡ ὑπόθεσις περιεπλέκετο ὀλίγον καὶ ἀπῆλθε σκέψιν.

Τὸ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν ὁποῖον ὁ λοχαγὸς ἔβλεπε ἐνεπιστεύθη τὴν διαθήκην ἦτο πολὺ γνωστὸν εἰς τὸν Κ. Ἐλθόρθου, καὶ δὲν ἀμφισβάλλων ὅτι διὰ χρημάτων καὶ ἀπειλῶν θὰ τὴν ἐπανέκτα. Κρατῶν τὸ ἔγγραφο ἐκεῖνο θὰ ἀπευθύνετο πρὸς τὸν σπραγιδοφύλακα τῆς ἐπικρατείας διὰ νὰ προλάβῃ πᾶσαν κατόπιν ἐπέμβασιν τοῦ συνταγματάρχου.

Ἐξῆλθε λοιπὸν μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως ἐκ τῆς φυλακῆς καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸ γραφεῖόν του ὅπου ὁ ὑπάλληλός του τῷ ἔδωκεν ἀμέσως τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ζόε Βέαν.

— Τί εἶναι καλλίτερον νὰ πράξωμεν; ἤρρωσε τὸν δικαστικὸν ἀρχὼντα ὅστις τὸν εἶχε συνοδεύσει.

— Λάβετε μεθ' ὑμῶν δύο ἐκ τῶν ἀνθρώπων μου, καὶ ἀκολουθήσατε αὐτὸν τὸν Βέαν εἰς τὸ Μορτλάκ.

Ἡ συμβουλὴ ἦτο καλὴ, καὶ εἰς διαστήματα ὀλιγώτερον μιᾶς ὥρας ὁ Κ. Ἐλθόρθου, συνοδευόμενος ὑπὸ δύο ὑπαλλήλων ἀνεχώρησε διὰ τὴν Κρόμβελ Χάουζ ὅπου ἐφθασε μικρὸν μετὰ τὴν ἀριζὴν τοῦ Ζόε Βέαν καὶ τοῦ Ρέδ Ράλφ.

Ὅταν ὁ τελευταῖος οὗτος ἀνῆγειρε τὴν θύραν τῆς καταβόθρας του, ὁ Ζόε Βέαν εἶδε θέαμα ἐκ τοῦ ὁποίου ὠχρίασεν. Ὁ ἀρχαῖός του ἐχθρὸς, ὁ κονικλοτρόφος, ἐπάλαυε μετὰ μανίας παραφόρου κατὰ ἐκατοντάδων μυῶν, ἐκ τῶν ὁποίων πολλοὶ εἶχον προσκολληθῆ ὄχι μόνον εἰς τὰ ἐνδύματά του, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς σάρκας του. Ἐν τῇ ἀγωνίᾳ του, ὁ δυστυχὴς ἐκυλίετο κατὰ γῆς καὶ ἐφόνευε τινὰς ὑπὸ τὸ βᾶρος του. Ἐλάμβανεν ἄλλους διὰ τῶν χειρῶν καὶ τοὺς ἐξέριπτε κατὰ τῶν τοίχων ἢ τοῦ θόλου τῆς εἰρκτῆς του. Ὁ τρόμος τοῦ ἦτο τοιοῦτος ὥστε ἔδραττε μάλιστα τινὰς διὰ τῶν ὀδόντων του.

— Οὐρῶ! ἀνέκραξεν ὁ Ράλφ με ὕψος ἐκπλήξεως νὰ πόλεμος καλλίτερος ἀπὸ τοὺς πετεινοὺς! Ὁ γέρος δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ τὸν παροτρύνουν!

Τὸ πρῶτον κίνημα τοῦ Ζόε ἦτο νὰ πηδήσῃ εἰς τὸ βᾶραθρον πρὸς βοήθειαν τοῦ

κονικλοτρόφου ὅστις ἤρχιζεν ἤδη νὰ χάνη τὰς δυνάμεις του. Ἐπειτα τὸν ἐβοήθησε νὰ ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τοὺς πολυαριθμοὺς ἐπιτιθεμένους οἵτινες ἰδόντες τὴν ἀπρόοπτον ἐκείνην βοήθειαν ἔτρεξαν νὰ κρυθῶσιν εἰς τὰς ὀπὰς των.

— Ἀλλοίμονον! κύριε Ζόε, εἶπεν ὁ ἀνωρωπίσκος ὅστις ἔστατο πάντοτε εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ ὑπογείου, ἐχαλάσατε ὅλην τὴν διασκέδασιν.

Ὁ σύντροφός του ἀνετριχίασε καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ ζητήσῃ κλίμακά τινα.

— Διατί; ἠρώτησεν ὁ Ράλφ ἐὰν ἦναι διὰ σᾶς, τότε μάλιστα, εὐχαριστῶς. ἀλλ' ὄχι δι' αὐτὸν τὸν γεροκακούργον! Ἠθέλησε νὰ με δολοφονήσῃ, καὶ θὰ τὸ ἔκαμνεν ὡσὰν νὰ ἦμην κουνέλι. Ἰδέτε, προσέθηκε λαμβάνων ἀπὸ τὸ ἔλαφος μεγάλην μάχαιραν τὴν ὁποίαν ὁ κονικλοτρόφος ἀφῆκε πεσοῦσαν εἰς τὸν διάδρομον· τί στοχάζεσθε δι' αὐτό;

Καὶ ἔφερε τὴν μάχαιραν εἰς τὸ φῶς.

— Εἶναι πολὺ κακὸν, Ράλφ, πολὺ κακὸν ἀλλὰ δὲν ἤμεθα δικασταί του.

— Δὲν ἔχω ἐπιθυμίαν νὰ τὸν δικάσω, ἀπεκρίθη ὁ ἀνωρωπίσκος μετὰ τραχύτητος· θέλω νὰ τὸν ἀφήσω εἰς τοὺς ποντικούς. Ἰδοὺ οἱ καλλίτεροι ἔνοχοι δι' αὐτόν!

Ὁ Ζόε Βέαν ἠδύνατο νὰ ἀμφισβάλλῃ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς περὶ τῶν διαθέσεων τοῦ βοηλάτου ὅστις προφανῶς ἐδίτταζεν ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀφήσῃ εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν καὶ ἐκεῖνον ὅστις τῷ ἔδειξε τόσην ἀγαθότητα. Ἀπῆλθε λοιπὸν πρὸς εὐρεσιν κλίμακος ψιθυρίζων ὅτι, ἐὰν ἠδύνατο νὰ προῖδῃ τὴν διαγωγὴν τοῦ συντρόφου του, θὰ ἐφύλαττε τὸ μυστικόν του ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἀκόμη.

Ὁ κονικλοτρόφος ἦτο τρομακτικὸς τὴν ὥραν ὅταν τὸν ἀνέσυρον ἐκ τοῦ ὑπογείου ἐκείνου ὅπου διῆλθε τοσαύτας ὥρας αἰχμαλωσίας. Τὰ ἐνδύματά του ἦσαν κατεσχισμένα, αἱ χεῖρές του καὶ τὸ πρόσωπον καθημαγμένα.

— Δὸς του νερόν, εἶπεν ὁ σωτήρ του πρὸς τὸν Ράλφ. Ὅσον καὶ ἂν ἦναι κακός, δὲν πρέπει νὰ ἀποθάνῃ ἀβοήθητος.

Ὁ Ράλφ, καίτοι ἀηδιάζων, ἐπλήρωσεν ὕδατος λάγηνον τινὰ ὄχι πολὺ καθαρὰν τοῦ μαγειρείου ὅπου μετέφερον τὸν ληστήν σχεδὸν λειποθυμημένον, καὶ τὴν ἐπλησίασεν εἰς τὰ ξηρανθέντα χεῖλη του.

— Δὲν θέλει νὰ πίνῃ, εἶπεν.

Ὁ Σίδελερ ἠνοιξε βραδέως τοὺς ὀφθαλμούς.

— Ποῦ εἶμαι; εἶπε στενάξας.

— Ὅπου δὲν ἔπρεπε νὰ ἦσαι, ἀνέκραξεν ὁ Ράλφ· εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας τοῦ Θεοῦ.

Τὸ ἀπειλητικὸν ὕψος τοῦ ὁποῖου ἔλαβεν ὁ κονικλοτρόφος ἀναγνωρίσας τὸν ἀνωρωπίσκον καὶ τὸν Ζόε Βέαν ἐμαρτύρει ὅτι ἡ φοικτὴ σκηνὴ ἦτις παρήλθε πρὸ ὀλίγου δὲν ἔκαμε βαθεῖαν ἐντύπωσιν ἐπὶ τῆς τραχυθείας ψυχῆς του.

— Νερόν! νερόν! εἶπεν.

Ὁ Ράλφ ἐπλησίασε τὴν λάγηνόν του εἰς τὰ χεῖλη του, καὶ ὁ Βίλλ κατέπιεν ἀπλήστως τὸ περιεχόμενον. Πατὲρ, καθ' ὅλον τὸν βίον του, δὲν τῷ ἐφάνη ἄλλο ποτὸν ἡδονικώτερον. Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἤρχισαν νὰ ἀστράπτωσιν ἀπὸ εὐχαρίστησιν.

— Ἀκόμη, ἀκόμη, εἶπε.

— Τότε ζήτησε ὁ ἴδιος, ἀπεκρίθη ὁ Ράλφ ὅστις δὲν ἠσθάνετο πολλὴν εὐχαρίστησιν νὰ εὐρίσκαται πλησίον τοῦ Βίλλ. Πρέπει νὰ ὑπάγω νὰ φυλάξω τὰς ἀγελάδας τοῦ ἀγρονόμου Ρεμνάν.

Ἐνθὺ ἐπλησίασε πρὸς τὴν θύραν τοῦ μαγειρείου, αὐτὴ ἠνεώχθη αἰφνης καὶ ὁ Ἐλθόρθου εἰσῆλθεν ἀκολουθούμενος ὑπὸ δύο ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους ὁ Ζόε Βέαν ποτὲ δὲν εἶχεν ἰδεῖ. Ἀλλὰ δὲν ἔμεινεν ἐπὶ πολὺ ἀμφισβάλλων περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ἐπισκέψεώς των. Χωρὶς νὰ ἀποτεινῶσι τὸν λόγον εἰς κανένα, ἐπροχώρησαν πρὸς τὸ θρονίον ὅπου ἐκάθητο ὁ κονικλοτρόφος, καὶ πρὶν οὗτος δυνῆθῃ νὰ ἐγερθῆ, ἔδρασαν τὰς χεῖράς του ἐπιτηδεότατα.

— Ὀνομάζεσαι Σίδελερ; εἶπεν εἰς τῶν ἀνθρώπων τούτων με τινὸν μαρτυροῦντα ὅτι ἐξεπλήρου ἀναγκαίαν διατύπωσιν, διότι ἦτο βέβαιος περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ ἀνθρώπου τὸν ὁποῖον ἔδεσεν.

Ὁ ληστής ἐκπλαγεὶς δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποκριθῆ.

— Δύναμαι νὰ μαρτυρήσω ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ ὄνομά του, εἶπεν ὁ Ζόε Βέαν τὸν γνωρίζω ἀπὸ μικρός.

— Ἀρκεῖ τοῦτο, εἶπεν ὁ ἕτερος τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν κονικλοτρόφον, εἶπε·

— Σὲ συλλαμβάνομεν.

— Διὰ ποῖαν κατηγορίαν; ἐψέλλισεν

ὁ ἄθλιος. Στείλατε νὰ ζητήσατε τὸν συνταγματάρχην Μομβράϊ, τὴν γυναῖκά του καὶ τὸν φίλον του, τὸν πλούσιον Ἰνδὸν Μίραν-Ἀραξ! Ἡ ἐγγυηθῶσι δι' ἐμέ.

— Δὲν δεχόμεθα ἐγγυήσιν διὰ φόνον, ἀπεκρίθησαν οἱ δύο ἄνθρωποι.

Εἰς τὴν λέξιν φόνον, ὁ Σίδελερ ἐξέφερε βαθὴν στεναγμὸν καὶ ἀνετράπη ἐπὶ τῆς ἑδρας του. Ὅλον τὸ φυσικὸν θάρρος του τὸν εἶχεν ἐγκαταλείψει ἦτο ἀδύνατος καὶ καταβέβλημένος ὡς παιδίον. Κατεκλίθη τὴν αὐτὴν ἐκείνην νύκτα εἰς Νευγάτην.

— Δολοφόνε! ἀνέκραξεν ὁ Ράλφ βλέπων τὸν γέροντα νὰ ἀναβάνῃ εἰς τὴν ἀμαξίαν ἠτις ἐμελλε νὰ τὸν ὀδηγήσῃ εἰς τὴν φυλακὴν. Ὁ διάβολος νὰ με πάρῃ ἐὰν ὑπέθετα τοιοῦτό τι. Εἶμαι εὐχαριστήμενος διότι ὁ Ζόε δὲν τὸν ἀφῆκεν εἰς τοὺς ποντικούς· θὰ ἦναι διασκεδαστικώτερον νὰ τὸν ἰδῶ κρεμασμένον! Τί πανήγυρις διὰ τὸ Μορτλάκ!

Ὁ Ἐλθόρθου ἐξήγησεν εἰς τὸν Ζόε Βέαν πᾶν ὅτι εἶχε διατρέξῃ κατὰ τὴν συνέτευξίν του μετὰ τοῦ ἀρχαίου ὑπαρέτου τοῦ λοχαγοῦ Ἐλτωνος.

— Συνελήφθη λοιπὸν ὁ Σίδελερ διότι ἀπεπειρόθη νὰ σᾶς φονεύσῃ; ἀνέκραξεν ὁ νόος.

Ὁ συμβουλευογράφος ἔκαμε σημεῖον καταρατικόν.

— Ἐνόμιζα ὅτι συνελήφθη διὰ τὸν φόνον τοῦ σὶρ Οὐίλλιαμ Μομβράϊ.

— Ὄχι· ὅσον ἰσχυρὰ καὶ ἂν ἦναι αἱ ὑποψαίαι μου, δὲν ἔχω ἀκόμη ἀποδείξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Ἡ γῆρα Βάρνη, ἡ μόνη ὑπαρέτρια τοῦ γὰν ἔμενεν εἰς τὴν οἰκίαν ἐπαμφοτερίζουσα μετὰ εὐγνωμοσύνης καὶ τρόμου. Ἡ δυστυχὴς Σωσάννα δὲν ἠδύνατο νὰ ἡσυχάσῃ ἕνεκα τῶν τρομακτικῶν διηγήσεων τῆς συνυπηρέτριας τῆς. Πολλάκις, ἐν ὁποσὶα τοῦ γὰν, ἤλθον τρέμουσαι εἰς τὴν θύραν τοῦ ὀψοματιοῦ τοῦ ὅθεν ἐξήρχοντο κρότοι ἀλύσεων καὶ κραυγαὶ ὁμοίαι μετὰ μνηθιμῶν. Ἐσπύραν τινὰ ἠνδογαλῆ, τὴν ὁποίαν ὁ κύριός τῆς εἶχε λησιμονήσει καὶ ἠτις ἐξεμάνη ὑπὸ τῆς πείνης, τοσοῦτον θόρυβον ἔκαμεν ὥστε αἱ δύο γυναῖκες ἐπτοίθησαν καὶ ὤρμησαν ἔξω τῆς οἰκίας.

Καθ' ἡ στιγμὴν ἐφευγού, ἡ Ἐλθὸν ἡ-

πειλείτο υπό σκληροῦ δυστυχήματος. Ὁ συνταγματάρχης Μορμβράϋ, παρακινούμενος υπό τοῦ Μίραν, ἐπέτυχε διαταγήν παρὰ τοῦ λόρδου σφραγιδοφύλακος νὰ λάβῃ πάλιν υπό τὴν κηδεμονίαν του τὴν ἀνεψιάν του ἤτις, ὡς ἔλεγεν, ἦτο παράφρων. Ἡ ὄρφανὴ εὐρίσκετο μόνη, ἐγκαταλειμμένη υπό τῆς ὑπηρετρίας της καὶ τῆς πιστῆς θεραπαινίδος της, ὅταν ἡ λέδη Μορμβράϋ, συνοδευομένη υπό δύο γυναικῶν φυλάκων τὰς ὁποίας παρέλαβεν ἀπό τι σωφρονιστήριον, ἔφθασεν ἐκεῖ διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ σκληρὸν σχέδιόν της. Ἡ πολυμήχανος γυνὴ εἶπε ὅτι ἡ ἀνεψιά της ἦτο παράφρων.

Ἡ Ἕλλην, ἣτις εἶχεν ἀκούσει τὰς κραυγὰς τῆς Σωσάννης καὶ τῆς χήρας, μολονότι ἦτο ἀκόμη ἀδύνατος καὶ πάσχουσα, δὲν ἐδίστασε νὰ καταβῆ διὰ νὰ μάθῃ τὸ αἴτιον.

— Τί ζητεῖτε; ἠρώτησεν ἡ νέα κόρη.

— Ἰμάς, πιθκνῶς, ἀπεκρίθησαν αἱ γυναῖκες.

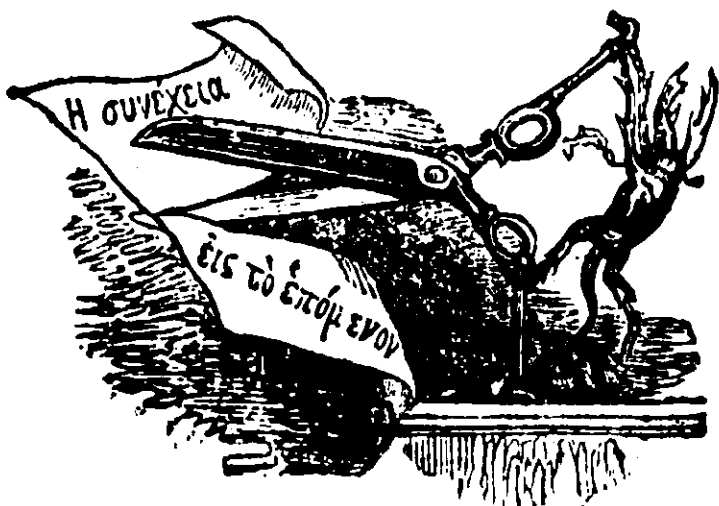
— Ἐμέ;

— Εἶναι ἡ ἀνεψιά μου! ἀνέκραξεν ἡ λέδη Μορμβράϋ, ἣτις εἶχε καταβῆ ἐκ τῆς ἀμάξης καὶ εἶχεν ἀναγνωρίσει τὴν φωνὴν τοῦ θύματός της. Σπεύσατε.

Χωρὶς νὰ εἴπωσι τίποτε, αἱ γυναῖκες ἤρπασαν τὴν Ἕλλην καὶ ἤρχισαν νὰ τὴν σύρῃσι πρὸς τὴν ἀμάξαν.

— Τί θέλετε; ἀνέκραξε περίροβος ἡ νέα κόρη. Ποτὲ δὲν θὰ μὲ πάρετε διὰ τῆς βίας. Βοήθεια! ἔχω φίλους οἱ ὁποῖοι θὰ τιμωρήσουν τοὺς αὐτουργοὺς αὐτῆς τῆς προσβολῆς.

— Ὅλοι λέγουν τὰ ἴδια, ἀπεκρίθη μία τῶν φυλάκων. Σύρατέ την χωρὶς νὰ ἀκούετε τοὺς λόγους της. Πολλάκις μοῦ ἔτυχαν τρελαὶ καὶ δὲν ἀνησυχῶ διὰ τὰς παραξενότητάς των.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ.

Γεροντοκόρη ἀπυθανοῦσα ἐσχάτως ἀφῆκε τὸν ἀδελφὸν της μόνον κληρονόμον τῆς μεγάλης περιουσίας της. Ὁ ἀδελφὸς οὗτος ἦτο ὁ μᾶλλον φιλάργυρος ἄνθρωπος τῆς ὑψηλοῦ ἀφότου ἀνεκαλύφθισαν τὰ ἑπτὰ θανάσιμα ἀμαρτήματα· ἀλλ' ἐλάτρευε τὴν ἀδελφὴν του, καὶ ἡ ἀδελφὴ του τὸν ἐλάτρευεν.

Οἱ λόγοι τῆς διαθήκης ἦσαν οἱ ἐξῆς:

«Θέλουσα νὰ ἀναγκάσω τὸν ἀδελφὸν μου—πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ψυχῆς του—νὰ γνωρίσῃ τέλος τὰς γλυκύτητας τῆς ἐλεημοσύνης, τῷ κληροδοτῶ, κτλ, ἐπὶ τῷ ὄρω νὰ δίδῃ καθ' ἐκάστην ἓν τάλληρον εἰς τὸν πρῶτον πτωχὸν τὸν ὁποῖον συναντήσῃ.»

Τὰς πρώτας ἡμέρας, μὲ ὄλην τὴν ἐνστικτον ἀποτροφὴν του, ὁ φιλάργυρος ἔδιδε τὸ τάλληρον, διὰ νὰ ὑπακούσῃ τὴν προσφιλεῖ του ἀποθανοῦσαν, ἀλλὰ τοσαύτη ἦτο ἡ δυσθυμία του ὥστε αἱ γλυκύτητες τῆς ἐλεημοσύνης καθίσταντο δι' αὐτὸν αἰνιγμα ἀνεξήγητον καὶ μυστηριώδες. Σκέψις τις τῷ ἐπῆλθε:

— Δὲν ἐκτελῶ τὰς τελευταίας θελήσεις τῆς ἀδελφῆς μου, ἀφοῦ ἀγνοῶ τί ἠθέλησε νὰ μάθω.

Καὶ ἡ ἰδέα αὕτη τῷ ἀφῆρσε τὸν ὕπνον—Τί τὸ πρακτέον; Ἐφαντάσθη τὸ ἐξῆς μέσον.

Πᾶσαν ἐσπέραν, δίδει ἓν τάλληρον εἰς τὴν ὑπηρετρίαν του, συνιστῶν αὐτῇ νὰ τὸ δίδῃ εἰς τὸν πρῶτον πτωχὸν τὸν ὁποῖον συναντᾷ. Ἐπειτα, φορῶν βᾶκην, ὑπάγει καὶ τὴν περιμένει εἰς τὸ μέρος ὅθεν διέρχεται, τείνει πρὸς αὐτὴν τὴν χεῖρα καὶ ψιθυρίζει μὲ κλαυθμηρὰν φωνήν: ἐλεημοσύνην Χριστιανοί, καὶ τὸ τάλληρον ἐπιστρέφει εἰς τὸ θυλάκιόν του.

— Ἐξεπλήρωσα τὴν τελευταίαν σου εὐχὴν, ἀγαπητὴ μου ἀδελφὴ! ὦ! ναί! τὴν αἰσθάνομαι ἐδῶ, εἰς τὸ θυλάκιόν μου! Τώρα ἐνόησα τὰς γλυκύτητας τῆς ἐλεημοσύνης.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

ΟΙ προμηθεύοντες 5 συνδρομητάς εις τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην προπληρώνοντας τὴν ἑτησίαν συνδρομὴν των λαμβάνουσιν ἐπὶ ἓν ἔτος αὐτὴν δωρεάν.

ΟΙ ἀλλάσσοντες διαμονὴν συνδρομηταὶ ὀφείλουσι νὰ εἰδοποιῶσιν ἐγγράφως τὴν διεύθυνσιν περὶ τούτου, ἵνα γνωρίζῃ ποῦ πρέπει νὰ στέλλῃ τὰ φυλλάδια· εἰ δὲ μὴ τὰ ἀπολεσθέντα ἀναπληροῦνται ἀντὶ λεπτῶν 50 ἕκαστον.

ΟΥΔΕΙΣ τῶν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις γίνεται συνδρομητής, ἀν δὲν πέμψῃ συγχρόνως τῇ αἰτήσῃ καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἑτησίας συνδρομῆς.

ΠΑΣΑ ἐπιστολὴ μὴ ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν εἶναι ἀπαράδεκτος.

Αἱ ἐπιστολαὶ ἐπιγράφονται οὕτω :

Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ περιοδ. συγγράμ. « Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη. »

Εἰς Ἀθήνας.

Αἱ περιέχουσαι χρήματα ἐπιστολαὶ πρέπει νὰ στέλλωνται ἐπὶ συστάσει.

Τὰ δύο προηγούμενα ἔτη τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης πωλοῦνται ἀντὶ δραχμῶν 6 ἕκαστον.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ὀκτωβρίου καὶ λήγουσι τὴν 30 Σεπτεμβρίου.